



Poëtische uitbreiding en bespiegeling over de euangelische gelykenis van den verloren zoon

<https://hdl.handle.net/1874/25840>



D. van Dyck pinxit.

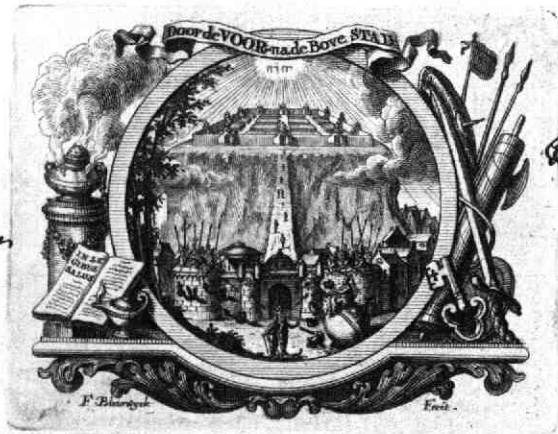
Ph. Loezel excudit.

J. Dent fecit, 1743.

glee

P O Ë T I S C H E
 U I T B R E I D I N G
 E N
 B E S P I E G E L I N G
 O V E R D E
 E U A N G E L I S C H E G E L Y K E N I S
 V A N D E N
 V E R L O R E N Z O O N ;
 D O O R
 F R A N S D E H A E S .

Ex Libris
Van der Hoeven
not 2



A. D. 1800

T E R O T T E R D A M ,
 B Y P H I L I P P U S L O S E L , M D C C X L I I I .

A E N M Y N E N N E V E

F R A N S D E H A E S,

OP HET UITGEVEN ZYNER

POËTISCHE UITBREIDING EN BESPIEGELING

O V E R D E

E U A N G E L I S C H E G E L Y K E N I S

V A N D E N

V E R L O R E N Z O O N.

ZOo schenkt gy ons den onwaerdeerbren schat,
Na zoo veel vlyts en ploegens der gedachten,
Door u vergaert uit Gods orakelblad.

Wie, O D E H A E S, moet uwe kunst niet achten?
Wie haekt niet, om de klanken van uw luit,
Die al het land veranderen doet in ooren,
En lokt de Maes haer kronklende oevers uit,
Wie haekt niet om uw kunstmuzyk te hooren?
Uw schrandre geest, door hooger Geest geleid,
Brenge vruchten voort, die ons het oog verlichten,
En, leidende op het spoor der zaligheid,
Ons onzen plicht doen zien in uw gedichten.

Uw onbedachte en ververdoolde Zoon

Verstrekt hier van een overtuigend voorbeeld.

Hoe levend staet zyn dwaeling hier ten toon!

Wie laekt hem niet, daer gy zyn doen veroordeelt?

Maer och! wie word om 't lyfs- en zielsgevaer

Des Jongelings niet tot in 't hart bewoogen,

Daer hy zyn klagt uitstort met droef misbaer,

En God' en mēsch' aenschreit om mededoogen;

Tot, in zyn hart het lieflyk morgenlicht

Van Gods genaê zieltroostende opgerezen,

|| Door 't waer Berouw aen 't eertyds blind gezicht

Van zynen geest, de heilwech word gewezen?

Hy slaet dien in, komt, afgemat van kruis,

Met vrees in 't hart, en traenen op de wangen,

Na zooveel leets, zyn' ouden Vader t'huis,

Die 't waerdig pand verwelkoomt met gezangen.

Dus weet uw pen en hoogverlichte geest

Den tydgenoot en naneef te verplichten,

En, wie ooit vrucht van uwen arbeid leest,

Door snaerenspel te leeren en te stichten.

Vaer, vaer dus voort, geleerde Kunstmæceen,

Zoo kroon de Deugd, die gy doet zegevieren,

Als ze in triumf u opvoert van beneên,

Uw schrandre kruin met eeuwige Lauriëren.

LUCRETIA W. VAN MERKEN.

OP DE POËTISCHE
UITBREIDING,
EN
BESPIEGELING
OVER DE
EUANGELISCHE GELYKENIS
VAN DEN
VERLOOREN ZOON,
DOOR
FRANS DE HAES.

GY, die van 's Vaders huis gedwaeld, in wulpsche lusten
Uw jeugdig leeven slyt, of zwerft naer vreemde kusten,
Uit slinksche afkeerigheid van eigen huis en haerd,
En snood gezelschap kiest voor 't Ouderlyk, hoe waerd
En troostelyk het zy, hoe billyk hun bevêlen,
Die meerder lust schept in het dansen, zingen, speelen,
En los rinkinken, dan in zachten arrebeid,
Het middel, 't geen den weg tot deugd en heil bereidt,

Die u moet buigen voor 't gezag van vreemde heeren,
En 't geenge t'huis niet woudt, nu buitens huis moet leeren,
Verloore Zoonen, die niet denkt om 's Vaders erf,
Maer voortsnelst zonder schroom op 't voetpad naer 't verderf,
Verlaet dat toomeloos, en ongebonden leeven,
't Geen veel belooft in 't eerst, maer eind'lyk niets zal geeven,
Dan droevig naberou, verlies van eere en goed,
En zoete weelde zal veranderen in roet:
Terwyl der Oud'ren vloek, op uw gedrag verbolgen,
Met 's Hemels felle wraek u overal zal volgen;
Verdoolde jeugd, die noch een straeltje van gezicht
Behouden hebt, wien noch het allerminste licht
Van kennis, om uw' staet te zien, is bygebleeven,
Beschou in dit tafreel uw leeven naer het leeven
Geschetst en afgemaald, beschou waerop in 't end
Die wandel uitloopt; hebtge uw' voet noch niet gewend
Naer 's Vaders huis, ei wendt hem fluks, eer't wordt te spade;
DE HAES vertoont u hier een' spiegel van genade,
Hy wyst u 't pad naer huis, uw waere heilpad, aen,
Daer gy uw' Vader ziet met open armen staen,
Begeerig, brandenden van liefde, en van verlangen,
Om, keertge weêr, u in zyne oude gunst t'ontfangen,
En na belydenis van ongehoorzaemheid,
En misdryf, aen zyn' disch, ter wellekomst' bereid,

Het

Het langverlooren kind weêr als voorheen t'onthacien;
Daer't huisgezin d'eertyds met rouw' vervulde zaelen
Van gulle vrolykheid weêrgalmen doet, en 't leed
Van zyne dwaeling en verlies geheel vergeet.

Dit boettafrees kan noch myn' Dichter niet verzaeden,
Zyn geest streeft langs het spoor der Godgewyde bladen
Noch hooger op, en dringt door alle kreitsen heen,
Tot Gods genadetroon, daer 't reukwerk van gebeên,
Demoedig uitgestort van zyn verloore Zoonen,
Die door weêrspannigheid hunn' Vader durfden hoonen,
En zondbelydenis, gepaerd met waer berou,
De Hemelmajesteit doen denken aen de trou,
Van haer gegeeven woord; daer romm'len d'ingewanden
Van haer barmhartigheid; hoe fel haer toorn aen 't branden,
Hoe lang haer taei geduld getergd is, het gezicht
Van haere kind'ren, die weêrkeeren tot hunn' plicht,
Beweegt, en trekt het hart van dien verstoorden Vader
Van zynen troon, opdat hy 't kroost met blydschap nader',
Met liefde omhelze, en met zyn heilgewaed bekleed',
't Geen 't zondepad verliet, en nu den weg betreedt
Van deugd en vroomheid, vry van Farizeeusche treken,
Van snoô geveinsdheid, en de voorige gebreken
Oprecht veranderd heeft; daer d'uitterlyke schyn
Alleen niet praelt, maer 't hart den lof van goed te zyn

Weg-

Wegdraegt by God. Wat pen kan nu de vreugde maelen?
Wat stem het feestmuzyk der Engelenkoraelen
Nabootsen die den trans van 't opperste Paleis,
Met keur van hemelzang, doen dav'ren reis op reis,
Wanneer hun van beneên de tyding komt ter ooren,
Dat zoons of dochters, die men zeker hielt verloren,
Tot God zyn weêrgekeerd, en thans op nieu geteeld
Uit onvergangaer zaed, het vaderlyke beeld
Vertoonen in hun vroom en onbesproken leeven;
Die 't ysfelyk gevaer der helle zyn ontheven,
En nu als kostlyke juweelen, zeldzaam schoon,
Bewaerd zyn tot cieraed van Jezus glorikroon?

Hoe konstig heeft myn Vriend dit boettafrees*geschilderd!
't Gedrag des jongsten Zoons, in zeden heel verwilderd,
Natuurlyk uitgebeeld, zyn' hoogverlegen staet,
De knellende armoê, die 't gevolg was van zyn quaed,
Zyn opstaen en berou, wel laet, maer niet ontydig,
Den Vader tot genâ gereed, den broeder nydig,
Bedilziek van natuur, den Farizeeu vermomd,
De belgzucht over 't heil van anderen verstomd,
En d'Oppermajesteit, vol van oprechte zorgen,
Voor 's menschen welstand, tot den avond van den morgen,
Met d'armen uitgestrekt, om 't zondige geslacht,
Wil 't slechts behouden zyn, t'ontfangen, door haer macht

Te hoeden voor gevaer, om eindelyk daer boven,
 Op 't eeuwige vreugdefeest, hem voor zyn gunst te looven:
 Dit alles heeft de pen des Dichters afgemaeld,
 Op 't schoone Dichtpanneel, daer kunst en oordeel praelt,
 Daer hoogfels, diepfels, licht, en schaduwen, en kleuren,
 Elk naer zyn' eisch geschikt, als met ontsloote deuren
 Al wat in 't middelstuk, op voorgrond, in 't verschiet,
 Te pryk staet, luisterryk vertoonen, dat men 't ziet
 In eenen held'ren dag met al zyn bycieraeden.
 Hoe kan 't leergierig hart langs 't veld van deze bladen,
 In keur van ryke stof, gaen weiden met vermaek,
 En voedsel vinden, tot voldoening van zyn' smaek!
 Hoe kan 't boetvaardig hart heilzaemer balssem proeven,
 En zoeter honigzeem op 't bitterste bedroeven,
 Daer 't van zyn' naeren schrik, en knaeging wordt ontlafst,
 En 't gantsch tafreelbeloop tot troost ziet toegepast!
 Dat heet met zyn talent te woekren, en zyn gaeven,
 Niet leui, noch vruchteloos in d'aerde te begraven:
 Dat's waerlyk leeven voor zich zelve, en 't gemeen,
 En zynen tyd tot nut en tot vermaek besteên.
 Zoo lenigt men de zorg der koopmanschap by tyên,
 Met poëzybanket, en letterlekkernyen.
 Kunstoeffenaer, ei! schaf ons dikwyls zulke spys,
 En streel onze ooren op die aengenaeme wys'.

* *

Leef

Leef lang, als d'echte telg dier edele verstanden,
Dier flonkerlichten in de kunst VAN BAERLES, BRANDEN,
En HAEZEN: wyd uw' naem dus aen d'onsterflykheid,
En streef langs 't voerspoor, 't geen ten eeretempel leidt.
Wie deugd en kunst bemind, zal uwe gaeven eeren,
En 't schoone meesterstuk, gelyk 't verdient, waerdeeren.

K W E S T E R B A E N W. Z.

110 regels



OP DE POËTISCHE
UITBREIDING EN BESPIEGELING
OVER DE
EUANGELISCHE GELYKENIS
VAN DEN
VERLOOREN ZOON,
DOOR
FRANS DE HAES.

AL wie met dikbenevelde oogen
Geen schoonheit ziet in 't fris gelaat
Der Dichtkunste, of aan haar vermogen
En hemelsche afkomst twyfling slaat:
Al wie verlaaft aan d'ydelheden,
Of afgeleidt door kwade zeden,
Of door vooroordeel omgevoert,
Nooit, onder haar bekoorlyk zingen
Van Hemelsche bespiegelingen
Werd door haar outervuur geroert;

Die sta, die toef niet op den drempel,
Maer trede in haer orakelkoor :
Die weide dezen lettertempel
Met zyn gedachten door en door,
En hoor daar Godgewyde zangen :
Daar wordt al zingende opgehangen
Een tafereel voor elks gezicht ;
Een schildery, dat lang voorhenen
Zyn' dag en schadu mogt ontleenen
Van 't ongeschapen Zonnelicht.

De Heilant schetste in d'ommetrekken
Den snooden aart der Farizeen,
En hoe Gods liefde, alom t'ontdekken,
All' d'Englen spoort tot vrolykheên,
Wanneer een zondaar, door zyn leering
In 't hart geraakt, komt tot bekeering,
En vol berou van d'euveldaân
Het voetspoor volgt der Tollenaren,
Terwyl vermomde Huichelaren
Zyn zaligmakend woort versmaân.

De heilige Dichtkunst slaat hare oogen
Op 't schoon en heerlyk tafereel :
Zy noopt DE HAES door haar vermogen :
Hy vat het zuiver Dichtpensfeel,
En doopt het in de bron des levens :
Dus hoogt, en diept, en zet hy tevens
Door vindingryke Poëzy,
Door zedekunst en redenering,
Dat stuk, tot aller menschen leering,
Een kracht van woordenverven by.

Nu zien we, op zulke Bybeltoonem,
De Huichlery verwondert staan,
En 's waerelts jongstverloren Zonen
Genoopt den Heilwegh in te slaan :
Wie, daar DE HAES zyn Kunst laat hooren
Als uit zyns Vaders Geest geboren,
Roept niet tot eer der Dichtkunste uit,
Dat zy DE HAZEN meenigmalen
Hervormt in Bybelnachtegalen,
Begaaft met godlyk maatgeluit.

ARNOLD HOOGVLIET.
* * 3 O P

OP DE
POËTISCHE UITBREIDING EN BESPIEGELING
OVER DE
EUANGELISCHE GELYKENIS
VAN DEN
VERLOOREN ZOON,
DOOR
FRANS DE HAES.

WYze Aloudheit! hoe verheugt
Mogt gy in de handen klappen,
Als zich de edle Wetenschappen,
Door haar Kunstwerk, aan de Deugd
Of aan 't Vaderland geheiligt,
Zagen voor 't verderf beveiligt!

Maar der Dichtkunste allermeest
Deed ge uw achting juichend blyken;
Haar in 't Koor der Wysheit pryken;
Daar ze, vol van Hemelgeest,
Zeden, deugd en Godsdienst stichtte,
En elks hart aan zich verplichtte.

'tLuft

't Lust my, op uw loflyk spoor,
Thans myn' Kunstörest te ontmoeten,
Met den Zangrei hem te groeten.

In het Deugdgeheilig Koor;
Waar zyn Kunsttafreel, verheven,
Eeuwig met zyn' Naam zal leven!

Myne Zangnimf eert haar' Vriendt,
Haar' DE HAAS, met blyde toonen;
Vlecht hem frische glorykroonen,

Door zyn deugd en kunst verdient;
Wenscht Godvruchten Zanggezinden,
Zielenheil daar in te vinden.

In dit kunstig boetschildry
Kroont de Kunst haar' Zedendichter,
Neêrlands waardsten Deugdverplichter,

De Eer der Bybelpoëzy;
Die het nut kan lieflyk menglen,
Bloemen en juweelen strenglen.

Hier verplicht ze in tyds de Jeugd,
Eer de driften 't hart verwinnen,
Wyze Zedigheid te minnen,

Daar wy de onbezonnen vreugd
Des Verloren Zoons in 't ende,
Gansch hervormt zien in elende.

Doch

Doch zyn ziel , tot deugd bereidt ,
En boetvaardig neêrgebogen ,
Kan, door ootmoedt, hem verhoogen
Tot den top van heerlykheit.
Hoe ontfangt hem , met ontfermen
Nu de Vader in zyne armen !

Treed hier toe, ô Zondaar ! hoor,
Hoor myn' Vriendt Orakels zingen ;
En , in heilbespiegelingen ,
Melden , hoe ook 't zalig Koor ,
Godt en de Englen , met gezangen ,
Een' boetvaardigen ontfangen !

Hoe verheugt laat Godvrucht thans
De oogen op haar' Dichter dalen !
't Goudt der Euangelystralen
Siert zyn' schedel , met een' glans ,
Waarder dan de Kunstlaurieren ,
Die de Alöude Dichters sieren !

Ja, my dunkt, 'k zie 's Dichters vlyt,
Die de kunst dus nut besteedde,
's Heilands Boetschets ryk bekleedde ,
Noch veel edler kroon gewyd ;
De Eerkroon, voor Gods Vrygekogten,
Zelf door Jezus handt gevlogten !

WILLEM VANDER POT.

OP DE
POËTISCHE UITBREIDING EN BESPIEGELING
OVER DE
EUANGELISCHE GELYKENIS
VAN DEN
VERLOREN ZOON,
DOOR
FRANS DE HAES.

W At staet het akelig geschapen, *abbaceddeeffe*
Met een', die, onbekeert, in zyn' natuurstaet leeft,
Geen acht op een hiernamaels geeft;
Maer stil blyft in den schoot der zorgeloosheit slapen!
Hy heeft geen' Heilandt, schoon zyn mond,
In Jezus kruis en doodt, lichtvaerdig mooge roemen:
En schoon hy Godt zyn' Godt moog' noemen,
Is Godt hem nochthans niet de Godt van 't Heilverbondt.
Neen, dat volmaekt rechtvaerdig Wezen,
Wien, zonder waer Geloof, geen sterveling behaegt,
Schoon 't hem langmoedig hier verdraegt,
En hem van 't aerdsche goedt een groot, een uitgelezen,

* * *

En

En deftig deel genieten doet ;
(Zulks word hem in Gods vloek en gramfchap slechts gefchonken)
Dat Wezen zal hy zien ontfonken,
En blaken, na den doodt, in eenen toornegloedt,
Daer 't zyn verdoemenis uitdonderdt :
Vervloekte! weg van my! ga weg! ga voort van hier,
Naer 't eeuwig onuitblusbaer vier,
Den Duivel en zyn' vloekverwanten afgezondert!
Dit is gewis uw eeuwig lot ,
Natuurlyk mensch, tenzy Gods Geest u will' bekeeren.
Maer laet geen wanhoop u verheeren ;
Neen, Godt, de goedheit zelf, is een barmhertig Godt,
Die geenen lust heeft nog behagen
In uwen doodt, maer wil datge u bekeert en leeft,
Der zonde en 't vleefch een' fcheidbrief geeft ,
Om in zyn' dienft alleen te flyten uwe dagen.
De Heilandt, op deze aerd gedaelt ,
Heeft Godt, in 't zinnebeeldt eens Vaders, dus gefchildert,
Die zynen Zoon, hoe zeer verwildert,
Hoe ver van 't deugdenspoo, met opzet, afgedwaelt,
Op 't jammerlyk en bitter kermen
Van zyn ontwaekt gemoedt, dat, vol boetvaerdigheit,
Zyn zonde en gruwelen beschreit,
In gunft ontmoet, en kufft, en vat in open armen.

DE HAES blyft op dit tafereel ,
 Uit Jezus mondt gefchetst door Lukas, in zyn blaêren,
 Met ingespannen aendacht staren,
 En grypt, vol yvervuurs, zyn keurig dichtpenseel,
 Om 't stuk breedvoerig uit te halen.
 Hy hoogt, en diept, en brengt hier schaduwen, daer licht,
 En doet de beelden, voor 't gezicht,
 In juiste houding, op den breeden voorgrondt pralen,
 Met woordenverf gecolereert.
 Dus word het stuk, alom met bywerk ryk omvangen,
 Voor 't oog der weereldt opgehangen.
 Kom nu, o sterveling, die hier, nog onbekeert,
 Met varkensdraf u tracht te voeden,
 Beschouw, in dit tafereel, uw deerniswaerdig lot;
 Die, zoo ver afgedwaelt van Godt,
 Blyft ongevoelig voor de slagen van Gods roeden,
 In geestelyken hongersnoodt.
 Ach! maekte dit gezicht uw arme ziel verlegen!
 Ach! bracht het haer aen 't overwegen
 Hoe zy van honger sterft, terwyl het geestlyk broodt
 Hen, die den Vader aller vromen,
 In 't huis van zyne Kerk, ten dienste staen, verzaed!
 En stond ge uit uw' elendestaet
 Dan op, om weêr tot Godt, vol waer berouw, te komen!

Godt nam, voorzeker, u dan aen;
't Kleedt der gerechtigheit van Christus zoude uw leden,
In 's Heilands bloedt gekuift, bekleeden,
En Gods verkoren volk met u ten reije gaen,
DE HAES in waerheit juichen können,
Als Godt dien zegen geeft aen zyne poëzy,
Die hemelgaef: het pondt, dat Gy
My, Heer, vertrouwde, heeft een ander pondt gewonnen!
Dat heil becroone uw noeste vlyt,
ô Schrandere DE HAES, wien wy voor deze klanken,
Zoo keurlyk van geluit, bedanken;
Dat Godt u, na 't verloop van uwen levenstydt,
Bejegene met deze reden:
ô Goede knegt, die trouw geweest zyt in het geen
Ik u op aerde gaf te leen,
Kom aen, wil in de vreugde uws Heeren binnen treden.

A. VANDER VLIEET



OP DE POËTISCHE
UITBREIDING EN BESPIEGELING
OVER DE
EUANGELISCHE GELYKENIS
VAN DEN
VERLOREN ZOON,

DOOR MYNEN KUNSTGENOOT
FRANS DE HAES.

Wie is zy, die hier, uit den hoogen,
Met blinkend hemellicht omstraelt,
Op eene wolk van galmen, nederdaelt,
En alle kunstbeminnende oogen
Op haer bevalligheid en majesteit onthaelt?

Myn Nimf, 't is de eer van uw gespelen
Waer yder hier 't gezicht op vest,
De Dichtheldin van mynen Zangörest,
Met wie ge, op galm van veêl en kelen,
Zoo vaek ten reije gaet in 't zangrig kunstgewest.

Vlieg toe! zy fchynt u in te wachten;
Omärm haer met een' blyden zinn'...
Wil... Neen: houd standt; de fchoone Zangheldin
Treed, vol godvruchtige gedachten,
Het hooge heiligdom des Bybels ftatig in.

Ei zie, zy zet zich aan de voeten
Van Jezus, Gods Gezalfden, neêr,
Belust om aan de heilbronn' zyner leer'
Haer' godgewyden dorst te boeten,
Daer Hy 't onzalig kroost der zonde gaet te keer.

Hier ftreelen zyn gelykenifen
Haer ooren met een' hoogen toon',
Dan 't boetlicht van den langverloren Zoon
Schynt haer, voor hun die 't heilspoor misfen,
De rechte hemelgids naer Gods genadetroon.

Zie toe, zy vat haer dichtpenfeelen.
Nu maelt zy 's Jonglings dwaesheit af,
Dan toont zy hoe hy 's Vaders huis begaf,
Zyn fchatten doorbragt in bordeelen,
En, uitgehongert, smeekte om flechten zwynendraf.

Maer

Maer welk een' gloedt van hemelstralen
Maelt ze op zyn uitgeteerd gelaet,
Als hy zyn doen beschreit, verfoeit en haet,
En, wars van 't zondig ommedwalen,
Door 't boetziek tranendal naer zynen Vader gaet!

Hoe levend schildert ze, op zyn kermen
En 't zuchten, dat zyn ziel benart,
De liefdedrift van 't Vaderlyke hart,
Daer de oude Man, met open armen,
Hem minnelyk ontfangt, en opbeurt uit zyn 'smart'!

Zy tooit de nieuwe praelgewaden,
Waermeê de Jongling word verfiert,
Schoon de oudste Zoon 't zich belgt en mort en tiert,
Met schitterende dichtfieraden,
En maelt de vreugdt op 't feest, dat's Vaders blydschap viert.

Haer vinding fiert met heilig lover
Dit kunststuk, dat de kunstkroon spant;
Voorts biedt de tael de vinding' trouw de handt,
En strooit 'er goudt en paerels over;
Ja zet het in een lyst van zuiver diãmant.

Gods

Gods liefdevuur, nooit uit te blusſchen
Door afgunſt, nydt of twiſtharpy,
Verſpreit zyn' gloet door hare ſchildery,
Wiens ſchoon de Kunſtgeleerden kuſſchen,
En zet der Godvrucht' zelf een' nieuwen yver by.

Die hemelgloedt verrukt haer oogen.
'tSchynt dat al't aerdfch' haer' geeft' ontzinkt,
Zoo houd dat licht, waer't uit haer Dichtſtuk blinkt,
Haer in Beſpiegling opgetogen.
Ei hoor hoe goddelyk haer zuivre boetſtem klinkt.

Zy volgt de ſtem van Gods Genade,
En nood, ja roept, uit al haer magt',
Gods dierbaer kroost, verdooft in 's weerelds nacht',
Naer 's Vaders huis eer 't word te ſpade,
Naerdien zyn liefde't reeds met open armen wacht.

Dus leert ze ons 't hemelhof beklimmen,
By 't licht der vurige gebeên,
Met ladderen van boete en zielgeween,
En, ſchoon ons doodt en hel begrimmen,
Van 't kruisvol Golgotha op 't heilryk Sion treên.

Boet-

Boetzangeres, all' de Englen luisteren
Aendachtig naer uw' zuivren toon!

DE HAES, dat Godt haer kruin met starren kroon'!

Zy weet my aen haer luit te kluisteren.

Myn ziel verliest zichzelf in uw' VERLOREN ZOON'!

'k Onthael hem, met myn vreugdezangen,

Zoo gul als hy, in 's Vaders wyk',

Op 't vette kalf, met juichend feestmuzyk,

Ooit werd verwelkoomt en ontfangen.

Zoo zing' u 't Englenkoor eens welkom in Gods ryk.

D. S M I T S.



OP

OP DE
POËTISCHE UITBREIDING
EN
BESPIEGELING
OVER DE
EUANGELISCHE GELYKENIS
VAN DEN
VERLOREN ZOON,
DOOR MYNEN NEEF EN KUNSTGENOOT
FRANS DE HAES.

Destomme Schilderkunst moog' vry het hoofdt verheffen,
Tot aen den starrentrans,
Het wezen der natuur' in hare werken treffen,
En maen en zonneglans,

Ja alles wat beneên de maen zich laet beschouwen,
 Zoo vol gelykenisf'
 Naerbootfen, dat ons oog en oordeel zich mistrouwen
 Of 't verf of leven is.
 Dit is 't ook al. Zy gaet natuur geenszins te boven.
 Hoe wonder schoon en eêl
 Haer kunstvermogen is, en dubbelwaerdte te loven,
 Zy moet in allendeel,
 Ver wyken voor de kunst' der sprekende tafreelen:
 Die stygt nog hooger dan
 Het starrenheir, en dringt tot in de lustpriëelen
 Van 't Hemelsch Kanaän.
 Daer leeft en zweeft zy, op haer hagelwitte schachten,
 By 't zalig geestendom.
 Daer strykt zy neder in verrukking van gedachten.
 Daer is zy wellekom.
 Ja daer verliest zy, met de juichchende Koralen
 Zich zelf' in 's Hoogsten lof;
 Daer tracht zy van Gods liefde een wondre Schets te malen,
 Tot vreugdt van 't Englenhof.
 Wie twyfel', slae hier 't oog op 't puik der tafereelen,
 Het kunststuk, dat DE HAES,
 Uit liefde tot de deugdt, der weereld meê wouw deelen,
 Waer op de Rotte en Maes

Misfchien veel eeuwen na zyn doodt nog zullen bogen.
Daer staet Gods roem ten toon';
Daer blinkt Gods goedheit uit en haer volmaekt vermogen
In zyn' VERLOREN ZOON';
Daer vind men schaduw, licht en voor- en achtergronden
En wat men kunstig schat;
En waerom niet? hy heeft de grondschets eerst gevonden
In 't heilig Bybelbladt,
o Ja, de Onfeilbre, die al 't weereldsch, zoo uitstekend,
Zoo heerlyk, door zyn magt,
In 't licht deed ryzen, heeft dit kunststuk zelf geteekent,
En aen/dag gebragt.
Hoe zeer nieuwsgierigen somtyds nog mogen visfchen
Naer 't rechte doel en wit,
Dit's nochtans de edelste van zyn gelykenisfen,
Vol klaerheit, kracht en pit.
't Is waer, toen myn DE HAES daer eerst het oog naer wendde,
Vondt hy het stuk vol kunst,
Van wigt en luifternaeuw, doch hy besloot in 't ende,
Gerust op 's Hemels gunst,
Om 't op te schilderen en in den dag te zetten.
Hy spaert noch lust noch tydt,
Om vol oplettendheit en oordeel fix te letten
Op alles wat door vlyt,

Door

Door zweet en arbeidt zyn' volkomen eisch gegeven
En heerlyk word volbragt.

Hy zet 'er zwier en vier en deftigheid en leven,
Sieraden by en kracht.

Dus maelt hy't af: en om zyn wonder kunstvermogen
Noch klaerder te doen zien,

Ontdekt zyn eël vernuft aen yder klaer voor de oogen
Wat alles wil bediën,

Waer yder deel op slaet, met zooveel klem en klaerheit,
Dat elk, wie 't stuk beschout

In zyn volkomenheit, niet twyffelt aen de waerheit,
Maer 't voor waerachtig houdt.

Komt, komt dan hier, verdwaelde en ververloren Zonen,
Beschout dit stuk, en leert

Van dees' verloren Zoon' oprecht berouwen toonen,
Zoo ge ooit genaê begeert;

Of Gods menschlievendheit uw boosheên mogt' vergeven:
Denkt geenszins, 't is te spaê.

Wie ware boete doet, en naer Gods wet wil leven
Verkrygt altydt genaê.

Doch wie, wie zal nu myn' DE HAES den schedel fieren,
Gelyk zyn kunst verdient?

Wie vlecht nu eenen krans van blinkende laurieren,
Die 't hoofdt van mynen Vriendt,

Door alle de eeuwen met onsterflike eer doe pronken?
Maer neen: myn' Kunstgenoot
Word', voor zyn vlyt, de kroon der eeuwigheit geschonken,
Die tydt braveert en doodt.

NIKOLAES VERSTEEG.



P O Ë.

POËTISCHE UITBREIDING
E N
B E S P I E G E L I N G
O V E R
DE EUANGELISCHE GELYKENIS
V A N
DEN VERLOREN ZOON.

E E R S T E B O E K.

't **L** Ust ons een' Jongeling, die, door zyn wulpsche zeden
En onbezonnen drift van 't spoor der zuivre reden
En godvrucht' afgedwaelt, doch, door boetvaardigheid
En 't rein genadelicht der Oppermajesteit
Getroffen in het hart, met tranen op de wangen,
Intyds te rug gekeert, in zyn gedrag en gangen
En lyf- en zielsgebrek en angst' daer uit ontstaen,
In zedig maetgedicht, met aendacht', gaê te slaen;
Hem, van den breeden weg, langs 't enge pad, te leien
Naer 't vaderlyke huis, waer hy, met zang' en reien,
Op zyne wederkomst, verwelkooft en onthaelt,
Door 's Vaders liefde en gunst op 't heerlykft' word bestraelt,

2 POËT. UITBR. OVER DE GELYKENIS

In weêrwil van de nyt zyns broeders, die, vol tooren,
 Om 't lot, door 's vaders gunst den Jongeling' beschoren,
 Door snoode gruweltael, vol huichlary' en haet,
 Zyn allernaeste bloedt te schandlyk hoont en smaed,
 En, in 't versteend gemoed door smecken noch gebeden
 Te murwen, hart en oog zelfs toesluit voor de reden.

o Opperste Monarch, alziende, onzigtbre Godt,
 o Oorsprong van ons heil, o aller vromen lot
 En schild en toeverlaet, o Schepper aller dingen,
 Die, boven zon en maen en alle starrekringen,
 In 't onbegrypbaer ruim van 't grondelooze licht
 Uw' troon op vleugelen van Serafynen sticht,
 Die met uwe Engelen meer vreugd scheidt in 't verneêren
 Van een beladen ziel', in 't betren en bekeeren
 Van eenen eenigen, die, met berouw en leet
 Om zyn bedreven kwaed, van 't spoor der zonden treed,
 Dan over honderden, die, in hun gansche leven
 Standvastig in de deugd', steeds erfgenamen bleven
 Van uw beloftenisse en eeuwig Vreêverbond;
 Genaderyke Godt, ei laet, op dezen stond,
 Een sprankel van uw' Geest en zuivre liefdestralen
 In ons benevelt hart en zinnen neder dalen,
 Opdat wy, door dien gloed verlicht, in poëzy'
 Een heilig Boettafresch, een Liefdeschildery,

Gemaelt door uwen Zoon, toen Hy op aerd' verkeerde,
En't krom en blind Geslacht den zuivren Godsdienst leerde,
Nateekenen tot lof van uw Menschlievendheit,
Die haer' gewyden glans al de eeuwen door verspreit.

't Gaet wel. onze aendacht schynt in nieuwen lust te groeien,
De dichtstof reeds, naer wensch, den dichtgeest' toe te vloeien.
Wy voelen de aders zelfs van eedlen yver slaen,
En vangen des, gesterkt door 's Hemels bystand, aen.

Zoo Gods gezalfde Zoon, uit 's Vaders schoot' gezonden,
Om't menschdom, toen't, in dienst van 'safgronds vorst verbonden,
In helsche duisternisse en schaduw' van den dood,
Als droeve ballingen moest zwerven, uit hunn' nood'
Te redden door zyn bloed, en Mozes schaduwetten,
Door 't Euangelielicht in vollen dag te zetten,
En eenen zuivren dienst, die, de Oppermajesteit
Behagende, den mensch' tot heil en zaligheid
Zou strekken, in 't begrip des stervelings te planten;
Zoo Gods Gezalfde Zoon ooit om dien dienst zich kanten
Moest tegens 't valsch vernuft, dat, al te trotsch en stout,
Den Godsdienst, naer zyn' wil, op eenen zandgrond bouwt,
't Was tegens 't boos vernuft der schyndeugd', vol gebreken,
't Was tegens 't snood gebroed der addren, dat, vol treken,
Op 't veinzen afgerecht, met honig in den mond',
En schoonverniste gryns, den akonyten grond

4 POËT. UITBR. OVER DE GELYKENIS

Van zyn vergiftigt hart, vol snoode gruwelvlekken,
 Door 't logenachtig oog op 't kunstigt' weet te dekken,
 En, onder glimp van deugd' en verf van heiligheit,
 Onnoozelen zoo vaek vervloekte strikken breid;
 't Was tegens schyndeugt, die, met stoffen en met schreeuwen
 Van Schriftgeleerden en vermomde Farizeeuen,
 De rol van huichlary op 't meesterlykft' gespeelt
 En, door de nyd bevrucht, griffoenen heeft geteelt,
 Grypvogels, adelaers en gieren, tuk op rooven,
 Die wees en weduwen, onnoozle duiven, kloven,
 En haer, schoon door 't gebrek van pluim' en kuif' ontbloot,
 Tot op het dor geraemte uitplukten in haer' nood'.
 Dit wisten zy met glimp' van Godsdienst en de wetten
 Des Keizers voor te staen, op 't schoonste te blanketten.
 Verwaendheit gaf by hen de reden steeds den schop,
 En blies hun dus in 't hart en al de zinnen op,
 Dat zy niet zelden zich ver boven andren roemden
 Godvruchtig zaed te zyn, zich Abrâms kinders noemden.
 Hun kwam 't geboorterecht, hun de oudste brief alleen
 Van Jakobs zegen toe, maer geenszins onbesneên
 Van harte, zondig volk, verschopten Tollenaren,
 Die in hun oog vervloekt en Godsdienstschenders waren.
 Dat Jezus zulken zocht en zelfs voor hen verkoos,
 Werd van hun uitgeschreeuwt als dwaes en zinneloos.

Waer

Waer' Christus een Profeet hy moest de zondaers schuwen,
Van hunnen ommevang en handelingen gruwen,
En eeren met ontzag de Voogden van 't Altaer,
De eerwaerde Schriftgeleerde en Farizeeuwſche ſchaer.
Dus wisten zy, door list en veinzen en bedriegen,
Het lichtgeloovig brein wel vast in ſlaep te wiegen.
Maer 't aldoordringend' oog van Gods alwetendheit
Word door vernis noch mom beguichelt of misleidt.
De Hartenkenner, die de binnenſte gepeinzen
Van elks gemoed doortast, de aertsvyand van het veinzen,
De groote Heiland heeft, in 't eind', voor elks gezicht,
De Farizeeuwſche gryns het masker afgelicht.
't Zachtmoedig, 't Godlyk Lam, dat zyn gewyde lippen,
Nooit buiten reên, een' vloek of weekreet liet ontglippen,
Veranderde, op 't gezicht van 't Farizeeuwendom,
Zyn heilſtem in 't gebrul en vreeſelyk gebrom
Van Judaes fieren Leeuw, die hun op aerd deed hooren
Wat weekreet hun hierna zal donderen in de ooren;
En deed op 't klaerſt' hun zien dat geen verheven ſtaet,
Geboorterecht noch rang, by God den menſchen baet;
Dat geen ſchynheiligen, die op zich zelve leunen,
En op den rietſtaf van hun verdienſten ſteunen,
Dat geen vermomde deugd by de Oppermajesteit
Ooit heil te wagten ſtaet; maer dat boetvaardigheit.

6 POËT. UITBR. OVER DE GELYKENIS

En 't nederige hart, dat wegfimelt in de tranen
Van 't ware zielsberouw, alleen de wegen banen
Naer Gods genadetroon en 't zalig Vreêverbond,
't Geen Jezus tusfchen God en menschen, door zyn' mond,
Als Zoenheer sluiten kwam, en met zyn bloed zou staven.
Des zocht hy, wat in 't graf der zonde lag begraven,
En buiten 't Godsdienstspoor mogt dwalen onbedacht
Te wekken en te hoên door zyne Leer en kracht.

Gods Zoon, opdat geen mensch hier 't rechte doel zou misfen,
Staeft zyne orakeltael door drie Gelykenisfen,
Het vinden van het Schaep, den Penning en den Zoon.
De laetste, die van drie met reden spant de kroon,
Heeft al voorlang ons oog op 't heerlykft' toegeblonken,
En wist in onzen geest' een heilig vuur te ontvonken,
Dat, op haer schoon verliest, vast aengroeit meer en meer.
Des zingen wy haer thans Gods grooten Naem' ter eer'.

Een' Mann', die, uit den schoot' des Oorsprongs aller dingen,
Op 't mildfte was bedaeuwt met dierbre zegeningen,
Een ruime en volle maet van tydelyken fchat,
Veel hurelingen, huis en have en vee bezat,
Ontbrak geen erfgenaem in 't onbekommert leven;
o Neen, Gods goedheit had twee kinders hem gegeven,
Twee Zoons, twee vruchten van zyn eerlyk huwlyksbed,
Op wie zyn grysheit al haer hopen had gezet.

Dan

Dan 't geen ons vreugd belooft kan ook wel droefheit baren.
 De Jongste van die Twee, in 't groenen zyner jaren,
 En wulpsch en onbedacht, had door zyn' dartlen aert
 Den ouden Mann', al vroeg, bekommering gebaert;
 Hy schiep in ydle vreugd en schaedlyk spel behagen,
 En werd door Alvolgin, een vrouw reeds op haer dagen,
 Gesteunt in zyn gedrag: zy noemde al wat hy deed
 Een spelendheit van geest, en vond noch kwaed noch leet
 In zyne levenswys', vol onregeltheden.
 Dus werd hy langs hoe meer weêrbarstig tegens reden,
 En sloeg, gansch stom en doof voor 't ouderlyke woord
 En zyner vrienden raed, van kwaed tot erger voort;
 Men zag hem de eerbare dengd en goede zeên verachten,
 En slyten al den tyd in zondige gedachten
 En weelde en ydelheên. Nieuw steeg hy op den trap
 Van wettige voogdy' en eigenmeesterschapp'
 Of toonde dat zyn jeugt, voorlang haers Vaders hoede
 En tucht en teedre zorg en wyze lesfen moede,
 Meer lust beving om vry en bly de breede paên
 Van wellust en bederf dan 't heilpad in te slaen,
 En, in de volle ren van haer begeerlykheden,
 Te draven zonder toom' en teugel van de reden;
 Des klampt hy in zyn drift den Vader dus aen boord:
 Nu, doe my rekenschap van't geen my toebehoort:

Lact

8 POËT. UITBR. OVER DE GELYKENIS

Laet blyken wat het recht der erffenisf', beneven
 Het moederlyke goed, u heeft ter leen gegeven,
 Hoe 't, boven 't wettig deel, myn middlen heeft vergroot,
 Zoo lang gy 't vruchtgebruik van al dien fchat genoot,
 En myne teedre jeugt naer uwen wenk liet draven.
 'k Heb zooveel jaren reeds met zwoegen, ploegen, flaven
 Verfleten, en my zelf' nu lang genoeg verneêrt.
 Elkeen ziet zich al graeg van andren eens geëert.
 Laet flaven van hunn' dienst' zich ryken fchat beloven,
 De vryheit gaet by my den rykften flaef te boven;
 Die noordftar trekt myn hart en vreugdgezind gemoed,
 Om haer eisch ik het deel, het deel, dat, uit uw goed,
 My wettig toebehoort. 't Lust elders my te leven.
 Geef, geef des't geen ge my niet weigren kunt te geven.

De Vader, op dien eisch geheel verbaest, ontroert
 En vol bekommering', vat fluks het woord, en voert
 Den Zoon' dees reden toe: Wat drift bekruipt uw zinnen?
 Wat dwaesheit hielp u toch zoo dwaes een ftuk ontginnen?
 Wat redenlooze raed, wat hartstocht dryft u aen,
 Door uw' ondankbren eisch my dus te keer te gaen?
 Beloont ge dus, myn Zoon, in 't eind de zuivre liefde,
 Die, van uw wiege af aen, my in het harte griefde
 Met rustelooze zorg, by dag en nacht bereid
 Tot vordring van uw ziels- en lichaemszaligheid?

Durft

Durft uwe jeugd my zelfs den stut en troost ontrooven,
Die zich myn ouderdom mogt van uw jeugd beloven?
Helaes! wat port u aen tot zulk een dwaes besluit?
Wie van ons huisgezin, ben ik het, spreek vry uit,
Is't Broeder, noem hem vry, wie heeft u iet misdreven?
Is't Knecht, of Hureling? Men zal voldoening geven
Indien 't op reden steunt. Wat steekt u op den krop?
Ontmom uw hart voor my. Wat mangelt'er? spreek op.
Wat's dit? Verdien' ik zelf geen antwoord op myn vragen?
Of mist myn vraeg uw doel, en schept ge alleen behagen
In eigen meesterschap, uit zucht' tot heerschappy?
Of spruit uw eisch alleen uit trek om, vry en bly,
Uw nieuwsbegerig hart den ruimen toom te vieren,
En in een vreemd gewest de leefwyze en manieren,
In kleedinge, gedrag, en handel, en beleid
Te aenschouwen van naby? Zoo moet ik, eer gy scheidt,
'tGevaer dat uw besluit bevat voor u ontvouwen.
Gy kent bestek noch grond, en slaet vast voort met bouwen.
Wat zal hier 't eind van zyn, dan hartzeer, schande en smaed?
Als de uitkomst ons berouwt, kooft overleg te laet.
Gy eischt uw wettig deel. Stel eens: 't wierd u gegeven.
Zoude u 't bezit daer van in voller vreugd' doen leven,
Dan gy van dag tot dag reeds in myn huis geniet?
Geenszins. 't Bestuur van 't goed baert zorg, de zorg verdriet;

Verdriet besnoeit de rust; de rust, van't hart geweken,
 Sleept alle vreugde meê. Wat lyf- en zielgebreken
 Vertoonen dan den mensch' zich zelve doodsch en naer!
 Dus raken rust en vreugd door schynvreugd in gevaer.
 Doch schoon 't bestuur van 't goed al vry waer' van verdrieten,
 Wat vreugd zoud ge in't bestuur toch meer dan nu genieten?
 Gy wierdt uw eigen heer; 't zou draven naer uw' zin,
 Wat u ten dienste stond, 't is waer. Maer och! daerin
 Ligt 't allergrootst' gevaer. Wie andren wil beheeren,
 Moet bovenal verstaen zich zelve te regeren.
 Die kunst verstaet hy niet, die luttel is gewent
 Te peilen eigen hart, en dus zich zelf' niet kent.
 Die kunst verstaet hy niet, wiens zinnen, met de jaren
 Der wufte Jonglingschap, noch daeglyksch spelevaren.
 Die kunst verstaet hy niet, die, op de levensbaen,
 Slechts in den zonneshyn' des voorspoeds heeft gegaen,
 En nimmer 't oog by 't woên der buldrende onweêrvlagen
 En starreloozen nacht van smert' heeft opgeslagen.
 Ga in u zelf', myn Zoon, en met u zelf' te raed',
 En zie of gy die kunst, de grootste kunst, verstaet.
 Ontbreekt u die geheel, gelyk uw hart moet spreken;
 Verbeeld u niet, myn Kind, dat gy ze in vreemde streken,
 En buiten 's Vaders oog zult leeren; neen, voorwaer.
 Wie vroeg den meester derft; derft stut en steunpilaer,

Blyft

Blyft kreupel in de kunst'. Nu voeg hierby met reden,
 Wat in een vreemd gewest, door't volgen van de zeden,
 Het leven naer 's lands wys, en hooffsche aenloklykheên,
 De deugd van 't redenspoor wel vaek te rug doet treên.
 De telg der jeugd is teêr en welig in het groeien,
 En eischt voorzigtigheid in 't kweeken en besnoeien;
 Word zy niet naeuw bezorgt, bewaekt van uur tot uur,
 Zy kromt zich, kwynt en sterft. Haer schoon is kort van duur.
 Ach! overweeg dit al. Laet u myn raed weêrhouden,
 En u een wuft besluit niet eindeloos berouwen.
 Blyf, waer ge blyven kunt, bevryd van ramp en kruis,
 En smaek met my nog lang het goede van myn huis.
 Begeef u, buiten nood, toch zelf niet in gevaren.
 Ik bid u, om uw heil, verdruk myn gryze haeren
 Toch door geen nieuwe zorg, en hartzeer, en verdriet.
 Om Gods wil, blyf, myn Zoon, verlaet uw' Vader niet.
 Dus spreekt de Gryzaerd; maer zyn reden was verloren.
 De drift houd zelden stand. De wulpschheit heeft geene ooren.
 De Jongeling staet styf op zyn gesproken woord,
 En zinneloos besluit, en vaert met eisfchen voort,
 Ja zweert, het kost' wat will', zyn opzet uit te voeren.
 De Vader, wien dees reên tot in de ziel ontroeren,
 Nu tegens wil vermant, deelt dan zyn' zoonen 't goed,
 En schenkt aen elk zyn deel, naer 't recht van wettig bloed.

Naeuw heeft de Jongste 't zyn, of valt terstond aen't pakken,
 En stuwen van dien buit, in buidelen en zakken;
 Niet anders of zyn goed, indien hy 't langer liet
 In 't Vaderlyk bewind, verfmelten zou tot niet.
 Hy maekt zich zelf geheel reisvaerdig. Uit zyn wezen
 Is 't ingebeeld vermaek en de ydle waen te lezen.
 Zyn Broeder gaet Hem vaek te keer met straffe tael';
 Terwyl de Vader Hem, by dag en avondmael,
 Waer hy terloops verschynt, met woorden, en met daden
 Van zuivre liefde poogt zyn opzet af te raden,
 Maer zuivre liefdedaên, noch welgegronde reên,
 Doen zyn te hecht besluit een' stap te rugge treên.
 Zoo zien we een' dolleman den Arts, en de artsenyen,
 Hoe heilzaam voor zyn kwael', verachten en bestryen.
 De Jong'ling stopt het oor voor 't Vaderlyk geklag.
 Hy word het huisgezin vast warscher dag op dag.
 Hy wil zich in der yl nu elders heen begeben,
 Beproeven zyn geluk, en voor zich zelve leven.
 Des zegt hy al het huis vaerwel, en reist met vaert
 Naer vreemde landen heen, wel ver van 's Vaders haert.
 Waer heen, o Jongeling, ontzinnige, waerhenen?
 Keer weêr, gy zult dien togt te jammerlyk beweenen.
 Keer weêr, o wulpsche Zoon, keer weêr, het is nog tyd.
 Waer vindt ge huis of plaets, daer gy zoo welkom zyt,

Of immer wezen zult, als in uws Vaders armen?
Wat vreemdeling zal ooit zich over u ontfermen,
Uit ongeveinsde gunst' en mededoogendheit,
Schoon ge, in gebrek of angst', om hulp en bystand schreit?
Geen klokken dekt zoo teêr haer ongepluimde kieken,
Als 't ouderlyke hart met zyn fluweele wicken
Van zuivre liefde en zorg' zyn kroost en eigen bloed.
Keer weêr, o Jongeling. Een bui van tegenspoed
Wil uit dien vreemden hoek' u ylîngs overrompelen,
En, over hals en hoofd, in zielelende dompelen.
Maer och! hy jaegt, gansch doof voor reden en geklag,
Met ros en wagen voort, zooveel hy kan of mag.

De Grysaerd, daer zyn raed, noch smeeken, noch gebeden;
Den wuften Jongeling vermochten te overreden,
Oogt zynen stuggen Zoon vast na in zyne vlugt,
Zooveel hy oogen kan, met jamren en gezugt,
Uit mededoogendheit, en ongeveinsde liefde,
Die voor zyn waerdig kroost zyn' vromen boezem griede;
En schud het volle hart, waer hy den mond ontsluit
Tot zynen oudsten Zoon, in deze woorden uit:
Wat hartzeer, wat verdriet word my, helaes! beschoren,
In mynen ouden dag' door mynen jongstgeboren!
Wat dwaesheit dreef hem tóch tot zulk een opzet aen?
Wat lag hem op het hart? Wie heeft hem iet misdaen?

Wie wist hem 't in myn huis dus wrang en bang te maken?
 Moest ik zoo bittre vrucht, helaes! in 't einde smaken,
 Zoo bittre vrucht, in plaets' van zooveel zoete vreugd,
 Als zich myn ouderdom belooft had van zyn jeugd.
 Myn Zoon, myn lieve Zoon, de wellust van myn leven,
 Myn jongste Kind, myn hoop, myn troest heeft my begeven!
 Och! och! waer gaf ik u, myn waerdste Zoon, ooit reên,
 Tot onvernoegzaamheit, en zulke ondankbaerheên?
 Waer hield myn liefde zich ooit voor uw heil gesloten?
 Hebt ge in myn huis naest my al 't goede niet genoten,
 Niet rykelyk gedeelt in al myn liefdedaên?
 Och! och! wie weet hoe duur die tocht u nog zal staen!
 Wat lyfs- en zielsgevaer, wat ramp hy u zal brouwen,
 Ja of ik u wel ooit, wel ooit weêr zal beschouwen?
 Hoe word myn hart geschroeft! hoe word myn geest beknelt
 Van smert' en droevenisf! och had ik met geweld
 U in uw drift gestuit, toen ik met raed' noch smeeken,
 Noch tranen, noch gezucht, vermogt uw hart te breken!
 Maer wat's gedwongen dienst, dien vordert men met reên
 Het redenlooze vee, geen mensch' af, neen, o neen.

Waertoe, zegt de oudste Zoon, waertoe dus uitgelaten,
 Gejammert en gezucht? wat kan dat weenen baten?
 Wat, wat bekreunt gy u, zoo wuft, zoo boos een kind,
 Een' losfen Jongen, die, zoo wrevlig als ontzind,

Zich

Zich tegens uwen raed heeft uit uw huis begeven?
Dank, dank den Hemel, dat ge my nog hebt in 't leven,
My, die u dag en nacht, met hart', en hand', en mond,
Van myne jeugd af aen zoo trouw ten dienste stond.
Laet varen eenen zoon, die u tot smert verstrekte,
En, waer' hy hier, mischien nog verder leet verwekte.
Dat hem die wulpsche tocht tot onheil vry gedy',
En opbreek' wrang en zuur; zoo leer' hy wat het zy
Zich uit den vollen schoot' der veiligheid en weelde,
En rust', die, zoo het schein, hem reeds te lang hier streelde,
Te werpen in 't bederf, en kommer, en verdriet.

Myn Zoon, ei grief my, zegt de Vader, verder niet
In't hart door zulke reên en harde tael te slaken.
Waer kon Natuur zich zelve, of ooit haer bloed verzaken?
't Is waer, 'k heb hem dien tocht met ernst' wel afgeraên.
Ik heb met kracht' van reên zyn drift te keer genaen.
Dat kunnen, nevens u, zoovelen nog getuigen,
Als in myn' dienst, en huis, zich voor my nederbuigen.
Maer, och! wat baet my dit? Ik walg van zooveel reên,
Zegt de oudste Zoon, en laet zyn' Vader nu alleen;
Die voortklaegt: och! ik zal myn kind licht eeuwig derven!
Mogt een getrouwe Gids aen zyne zyde zwerven!
Mogt iemand, die, oprecht, zyn handelingen, vroeg
En spaê, bespiedende, zyn gangen gadesloeg,

My in 't geheim een' schets van zynen handel geven,
 't Kon strekken tot veel heils, en hoede van zyn leven.
 o Ja! 'k wil in dit stuk voorzien met ryp beleid.
 Hier zweeg de Man, verkropt van rouw' en teederheit.

Nu mogt de jongste Zoon, na duizend moeilykheden,
 Verknocht aen zulk een tocht, den landgrond pas betreden,
 Dien hy had uitgekipt, om, in gewaende rust,
 Te leven naer de wet van zyn begeerte en lust,
 Of hy spat daerlyk uit in zondige euvelheden.
 Verleiding, die de jeugd op 's levens gladde paden,
 Steeds op de zyde hangt, en door het vleigeluit
 Van hare toovertong', de zielen maekt ten buit,
 En dezen Knaep al vroeg de zinnen had betoovert,
 Heeft, eer hy 't waent of denkt, zyn hart en ziel verovert.
 De wellust doet ook 't zyn', en blaest, met raên en daên,
 Den pas ontfonkten gloed, in volle vlammen, aen;
 De voorraet, die, nog versch, geen krachten had verloren,
 Schynt wat de lust besluit stilzwygend' te onderschoren,
 En in 't beguichelt oog des Jonglings geen gevaer
 Te duchten, maer een reeks van jaren op elkaer
 Te staepelen buiten zorg; des viert hy zyn begeren
 By dag en nacht den toom in ontucht, banketteren,
 En gulzige overdaet, en wat het hart der jeugd
 Doet blaken in een' gloed van onbezonnen vreugd.

't Ontbreekt, in dezen staet', den Jongling' aen geen' vrinden,
 Aen laffen vleieren, noch wulpsche vreugdgezinden;
 o Neen; hy ziet zich haest omcingelt van een' stoet
 Vermomde Vossen, die, op 't aes van 's naesten goed
 Verlekkert en verhit, den Knaep' ontzag bewyzen;
 Zyne edelmoedigheid en gullen inborst pryzen,
 En, waer zyn teedre macht zyn denkbeeld valt te kleen,
 Om wat den wellust stooft, en de ongebondenheên
 Steeds nieuwe stoffen geeft, spitsvindig uit te denken,
 Hem door hunn' raed en daed geen luttel bystand schenken;
 Op hoop dat hen de Knaep voor hunnen arrebeid,
 Vernuft en schrandre vlyt in zyne vrolykheit
 Met eenen dubblen prys' van wedergunst' mogt' kroonen,
 En met een ryklyk deel uit zynen schatt' beloonen.
 Dus slyt de wulpsche Zoon, in zeden en gedrag
 Door valschen lof gesteunt, vast weeldrig dag op dag.
 Nu, dacht hem, had hy recht den weg des heils gevonden,
 En 't langbedeelde wit van vry en ongebonden
 Te leven naer zyn' wil, door niemants tegengunst
 Belemmert of benydt, getroffen naer de kunst;
 En moest voor't ryk genot van zulk een vrolyk leven,
 Zyn kloekheit en vernuft alleen de glory geven.
 Zyn ouder Broeder, heel en averrechts van aert,
 Mogt onder 's Vaders oog nu muffen aen den haert,

Of slaven, all' den dag, naer zyne wenk en wetten,
 Onmachtig eenen stap in 't vrye spoor te zetten,
 Voor 't einde van zyn werk en afgeweven taek';
 Hy gunde hem die vreugd, en al dat huisvermaek.
 Zoo schrael een weelde kon zyn jongkheit niet behagen,
 Die, op een' eedler smaek van beter levensdagen,
 Verlekkert en verliest, geen vreugd voor wettig hield,
 Dan die door vryen wil en wellust word bezielt.

Maer de Ongebondenheit is altoos onbestendig;
 Zy voed, door de ydle waen, in hare borst inwendig.
 Een doodelyke kwael, een' kanker voor 't gemoed.
 De wellust kent geen' maet. de streklyke overvloed
 Smelt voor dat vuur als sneeuw, en kan niet verder strekken,
 Dan om 't gevoel der smert' te heviger te ontdekken,
 Als 't eind de lasten draegt, het naekt gebrek verschynt,
 En al de wulpsche vreugd in rook en damp verdwynt.
 Zoo viel myn Jongeling ook deerlyk, in het ende,
 Van 't spoor der ydle weelde in armoede en elende.
 Geen wonder. neen, o neen. indien 't weerbarstig stael,
 Indien het yzer zelf, ('t geen 't allerhardst metael,
 Verwint en te onderbrengt,) wanneer men 't onder de aerde
 Begrave voor een' tyd, niet slechts zyn kracht en waerde
 Verliest, maer zelfs in aerde, en slyk, en stof verkeert;
 Hoe moet een vleeschlyk hart, dat niets zoo zeer begeert,
 Dan

Dan 't geen het vleesch bemint; indien 't een reeks van dagen
 Met hun, die't welig vleesch steeds koestren en behagen,
 Verkeert en ommeget, en met het oor niets hoort,
 Noch met het oog iet ziet, dan't geen het vleesch bekoort,
 Och! hoe moet zulk een hart, van alle deugd geweken,
 Verkeeren in een' poel van lyf- en zielgebreken!
 De brasfende overdaet staet ziel' en lichaem duur.
 Dit ondervond de Knaep nu deerlyk uur op uur.
 Zyn wellust geeft den geest. 't Gebrek, alom te kennen
 Aen't norsch en kroezig hoofd, koomt op zyn zwarte pennen
 Aengieren, en verdryft nu alle vreugd en rust.
 Het ongeveinst gemoed, helaes! te wel bewust
 Van al 't voorleden kwaed, doch voor een' tyd bedwongen,
 En fel gekluistert, berst nu los met zooveel tongen
 Van 't allerscherpst verwyt, om zooveel gruweldaen,
 Als door den Jongeling bedacht zyn en begaen.
 Hy word benaeuwt te moê. de waen en moed begeben
 Zyn' eertyds fieren geest. de kommer maekt hem 't leven
 Zelfs bang, terwijl 't gebrek zyn smerten openbaert.
 Naeuw word zyn vriendenstoet, die loos, en valsch van aert,
 Zoo lang de Jongeling hun raep- en schraepzucht streelde,
 By hunnen Heer op't schoonst den hooffschen vleier speelde,
 Zyn' jammerlyken staet en hoogen nood gewaer,
 Of elk bied hem op 't zeerst de hielen in't gevaer.

Dus zag hy door 't gebrek en armoê zich begrimmen;
Maer och! dit was 't niet al: de nood wil hooger klimmen.

Een ysfelyke plaeg, aen heur verwoed misbaer
Zoo kenlyk als aen 't zwart te berge staende haer,
Heur' bleekbestorven mond' en diepgezonken oogen,
En dorre schenkelen, met enkel vel omtogen,
De Honger, uit gebrek en armoê voortgebracht,
Wen 's Hemels roede wankt op 't sterffelyk geslacht,
De dolle Hongersnood, wiens onbezonne woede
Noch mensch noch dier ontziet, trof met haer geesfelroede
Het land, waerin die wufte en wulpsche Jongeling
Zyn goedren had verkwist, en, in bekommering',
Nu bange-dagen sleet, met zulke wise slagen,
Dat al wat adem haelt gevoel had van haer plagen.
Het aardryk, hier in lang door geen en vruchtbr en daeuw,
Noch zwoele vlag besproeit, lag geesteloos en flaeuw;
Niet anders dan een mensch, die, koortfig, of aen 't kwynen
Van teering' dag op dag, zyn krachten voelt verdwynen.
't Verschafte lust, noch rust, noch geur, noch kleur, en sloot
Voor menschen en gediert' zyn' voedzelryken schoot.
o Plaeg, ter kwader uur', om 's menschen kwaed, geboren,
Hoe bitter valt ge hem, die alles heeft verloren;
Myn' armen Jongeling', die al zyn goed, en schat,
En vrienden, voor uw komst', alreê verloren had!

Wat

Wat raed in dezen nood? wat troost voor hem? waer henen?
 Geen vleier zal het oor naer zyne klachten leenen;
 Geen vreemde naer zyn smert meêdoogende ommezien.
 De Vaderlyke hulp kan hier geen' byftand biên.
 De Hemel toont een gram gelaet om 't vorig leven.
 Rampzalig Jongeling, wie zal u uitkomst geven!
 De nood nogthans flaet voort. 't Gevaer eischt kort beraedt.
 Nu gaet hy by zich zelf, in zyn' verlegen staet',
 Te rade, en raept vernuft, en al zyn oordeel t'samen,
 Om, waer' het mogelyk, eene uitkomst te beramen.
 Nadat hy nu het een, dan 't ander overwoeg,
 Schynt hem het beste toe, dat hy zich fluks vervoeg'
 By iemant, die, door Godt gezegent in dit leven,
 Nog arbeid noodig had, en arbeidsloon wou geven.
 Hy vraegt, en zoekt alom, tot hy een' burger vind,
 Die hem, voor sober loon, aen zynen dienst' verbind,
 En dwingt om op zyn hoef het borstlig vee te hoeden.

De Landplaeg midlerwyl bleef onmeêdoogend woeden,
 En joeg met zulk een kracht' den prys der leeftocht op,
 Dat naeuw van duizend een kon reiken tot dien top,
 Om 't lichaem naer den eisch te voeden en te kleeden.
 Des zag de Jongeling zich op het felst' bestreden
 Door 't ysfelykst gevaer en dollen hongersnood,
 Die elk, voor 't zyn beducht, het hart voor andren floot.

De Knaep, met zooveel last van lyfsgevaer beladen,
 Kon zich, door sober loon, ten halven naeuw verzaden.
 Zyn kracht verfmelt, als sneeuw by vuur of zonnegloed.
 Des valt hy zynen heer' al smeekende te voet,
 Hy klaegt hem zynen nood, met tranen op de wangen,
 En smeekt, dat hy van hem slechts mogt de gunst erlangen,
 Om 't hongrig ingewand te vullen met den draf
 En raeuwe bolsteren, die hy den zwynen gaf.
 Dan 't was vergeefsch gesmeekt. De Landheer had geen ooren.
 o Arme Jongeling, o gy, die, korts te vooren,
 Zoo lang uw voorraad duurde, een Koning scheent te zyn,
 Nu ziet ge hoe gy zelfs, terwyl ge met een zwyn,
 Door 't strenge lyfsgebrek, gelegd zyt in de schalen,
 By vreemden, in waerdy', geen zwyn nog op kunt halen.
 o Jammerlyk gezicht! o droefheit! o elend!
 Wat raed in dezen nood? waer heen zich nu gewend?
 De Knaep raekt te einde bot: en kan in zyn benouwen,
 Nu hy zyn leet beschouwt, geen einde aen 't leet beschouwen.
 Hy zucht, en kermt, en loopt mistroostig heen en weêr,
 Nu slaet hy 't oog om hoog, dan weêr ter aerde neêr;
 En scheurtzyn kleed, en borst, en kromt, en wringt de handen,
 En jammert, dat het gilt, door de omgelegene landen,
 Als een krankzinnig mensch, en stort, met heesch geluit,
 In 't eind' zyn volle krop met deze woorden uit:

o Onweërstaenbre smert! o yslykfte aller plagen,
Verwoede Hongersnood, wie kan de geesfelslagen,
Die, door uw' yzre vuist, door vel en vleesch en been,
Gedreven tot in 't merg, my 't lyf, van topp' tot teen,
Afmartlen dag en nacht, weêrstreven of verduren?
Moet ik, o Gulzigheit, uw zoet zoo duur bezuren?
Vervloekte Wellust, och! had ik u nooit gekent!
Wat sleept ge al schakelen van endelooze elend'
En smerten agter u! Ik voel uwe adders steken,
Zy knagen reeds de borst; die haer zocht op tekweeken!
Hier schuilen ze, och! ik voel 't. o pyn! o razerny!
Help, aerde! Hemel, help! ontferm u over my!
Wee my dolzinnigen! och! waer ik nooit geboren!
Dit lot, dit droevig lot, is my alleen beschoren
Door myn verwaende drift, door myne drift alleen:
Had ik voor haer het oor gestopt, en Vaders reên,
En ongeveinsden raed niet in den wind geslagen,
'k Waer' eeuwig vry geweest van al die smert' en plagen
En dezen nood', die my, o droevig ongeval!
Zoo ik geen uitkomst vind, het leven kosten zal.
Maer och! wat mag ik nog op hulp of uitkomst hopen.
Daer elk my hulp ontzegt. 'k Vind nergens hier een open.
'k Mag jammren dat het gilt, en uitzien west en oost,
Maer oost noch west geeft my een enkle blik van troost.

Wat

Wat mensch zag ooit zyn' staet zoo ras, als ik, verkeeren!
 Flus had ik goed en geld, en zag my dienen, eeren
 Van vreemdeling en vriend. Nu heb ik geld noch goed,
 En vriend en vreemdeling verschopt my met den voet'.
 Men bezigt met geweld my tot een' zwynenhoeder,
 En weigert, hoe ik smeek, my zelfs hun draf en voeder.
 Een mensch is met een' mensch', in nood', nog steeds begaen.
 Maer hier, hier trekt geen mensch, geen mensch myn' nood zich
 Een zwyn, een morsfig dier, wie zou het ooit gelooven, (aen.
 Schoon hem het iemand zwoer, gaet hier een' mensch te boven!
 o Onmeêdoogend Land! geen woonplaets, geen gewest
 Voor menschen, neen, veeleer een razend wolvenest,
 En ysfelyke kuil van tygeren en leeuwen,
 Die, door den nood geperst, van dollen honger schreeuwen,
 En brullen dat het dreunt, en klinkt door bosch en dal.
 Hoe deerlyk kwam ik hier in 't eind, helaes! te pal!
 Och! och! wat dolheit heeft myn' zinnen aangedreven!
 'k Heb uit den overvloed' my in 't gebrek begeven.
 Ik wierp en stortte zelf my zelven uit den schoot'
 Der wise veiligheid in dezen jongsten nood',
 En yslyk doodsgevaer. o rampen! o benouwen!
 Driemael gelukkig Land, en zalige Landsdouwen,
 Waer 't Vaderlyke vee naer zyne lusten aest,
 En tot den buik in 't groen zoo tierig weid en graest,

Onkundig van myn smert' en bittere tegenheden,
Gaef' Godt dat ik nog eens u zien mogt' en betreden,
Ik kuschte uw' kouden grond van vreugd', en dankte God
Op myne bloote knien voor zulk een heilgenot.
Maer, och! wat vlei ik my? 'k zal nooit die gunst erlangen.
'k Heb my onwaerd gemaekt zelfs 't minste heil te ontfangen!
Wie, zyner oudren tucht, geboden en gebeên
En trouwen liefderaed veracht, en, buiten reên,
Als ik, in hun gezag onteert heeft door zyn zonden,
Heeft in hun beeld Gods beeld en Majesteit geschonden,
Wiens hooggeduchte wet den kindren bovenal
Een' diepen eerbied voor hunn' ouderen beval.
Die wet heb ik, helaes! te schendig overtreden
Door mynen stuggen aert en trotsche en wulpsche zeden.
Des heb ik Vaders straf en 's Hemels strenge roê
Te vreezen. Och! hoe bang is my het hart te moê!
De nood kruipt vast al voort, en treft my schier aen 't leven.
In dit onzalig land, op deze plaets te sneven!
Myn uitgemergelt lyf, myn koud gebeente hier
Een' hungerigen wolf' of onmedoogend dier
Te laten tot een prooi! o droefheid! o elenden!
Dat's 't loon van die naer u, o stugheit, de ooren wenden!
o Vaderlyke stem, my dunkt, ik hoor u nog
My in 't weêrbarstig oor toejammeren: och! och!

Keer weêr, myn lieve kind, keer, of gy zyt verloren!
 o God, mogt' ik die stem in dezen nood' eens hooren,
 Hoe vloog ik naer dat Huis en zalig Huisgezin;
 Waerin de zoete rust en Vaderlyke min-
 My streelden dag op dag; waer zooveel Hurelingen,
 Als 't Vaderlyk gezag bekleeden en omringen,
 Zelfs tot den minsten slaef, een yder op zyn wys,
 Zoo ryk een' overvloed van frisfchen drank en spys';
 En wat zyn mildheit fchenkt, van dag tot dag, erlangen,
 En, voor hunn' dienst' en trouw', nog loon en gunst ontfangen.
 En ik, rampzalige, och! ik moet van hongersnood'
 Bezwyken en vergaen! o hartzeer, al te groot!
 Myn voedsel is myn smert; myn drank gestadig treuren.
 Ik mag een' tak of schors hier van't geboomte scheuren,
 Of rukken 't flaeuwe gras dolzinnig uit den grond',
 En slyten al den dag en laten avondstond,
 Niet anders dan een beest, met kaeuwen en herkaeuwen,
 En 't halfgestompt gebit geheel te schande knaeuwen,
 Om 't rommlend ingewand te paeien voor een' tyd,
 Zulks zet geen voedsel by. Myn levenskracht verslyt,
 En schynt, van uur tot uur, myn' leden te begeven.
 Waer berg ik my van rouw'! waer word myn geest gedreven!
 Och! och! zag' Vader eens met wat al ramp' en leet-
 Zyn Zoon, zyn jongste kind hier worfflen moet, wie weet.

Of hy, op dat gezicht, en myn gezugt en kermen
In 't hart bewogen, zich niet innig zou ontfermen,
En schenken my een' blik van troost in myn verdriet.
Maer neen; sints ik zyn huis, ondanks zyn' will', verliet,
En my uit al 't bezit en erfdeel heb begeven,
Word my de naem van zoon met recht' niet toegeschreven.
Men noemt zoodanigen bandyten, die, in schyn'
Slechts zoons, en in der daed' weêrspannelingen zyn.
Zoodanig een ben ik! zoo moet my yder heten!
o Bang, o kloppend hart! o overtuigt geweten!
Hoe prangt ge lyf en ziel! ei my! ik kan niet meer!

Dus klaegt de Jongeling, en zygt op't veld ter neêr,
Terwyl het schaduwbruin en dikbetrokken wezen,
Des naderenden nachts zyn angsten en zyn vreezen,
In de aklige eenzaamheit, op yder oogenblik,
Verdubbelt, en zyn hart vervult met schrikk' op schrik.
Het kwynend lichaem eischt den halfgesloten oogen,
Meer door het floers der smert', dan 't kleet der rust' omtogen.
Vergeefsch verkwikking af voor de afgesloofde leên.
Hy woelt, en hobt, en tobt, tot hy, als afgestreên
Van droeffenis' en drukk' en bange jammerklagten,
In't eind' aen 't sluimren raekt door stompheit van gedachten.

POËTISCHE UITBREIDING
 O V E R
 DE EUANGELISCHE GELYKENIS
 V A N
 DEN VERLOREN ZOON.
 T W E E D E B O E K.

DE nyvre Morgenzon, die, met een vlugge vaert
 Ten rustbedde afgestapt, weêr krachten had vergaêrt,
 En, met een dubbele toorts', al barnende aen kwam pralen,
 Had naeuwlyks yeld en vee, thans schuw voor hare stralen,
 In hunnen slaep' gesteurd, of de arme Jongeling
 Schiet ylings uit zyn' dut en bange sluimering'.
 Hy vryft zyne oogen, slaet ze in 't ronde heen en weder,
 Nu naer het luchtgewelf, dan weêr op 't aerdryk neder,
 Niet anders dan een mensch, die door een' donderslag
 Of schrik word opgewekt in 't krieken van den dag.

Hy

Hy mymert by zich zelf: Wat kwam my daer te voren?
 Wat wonderbaer geval, wat droom myn' slaep verstoren?
 My dacht: Ik was om kruid, of moes, of versche blaên,
 Naer een belommert bosch wel ver van hier gegaen,
 Doch, door een diep gepeins op myne tegenheden,
 Onwetende te diep in 't woeste woud getreden.
 Naeuw werd ik zulks gewaer, of ik bemerkte ras
 Dat ik myn' eersten weg' en voetspoor byster was.
 'k Liep angstig heen en weêr, en zocht door struik en hagen,
 Maer zocht, en liep vergeefs, en mogt den weg niet vragen.
 In deze onsteltenis' hoor ik aen de eene zy,
 In 't dichtste van het bosch, geen pylfchoot ver van my,
 Gekraek van tak en struik', niet anders dan wy hooren,
 Als iemand, die met kracht' zoekt door een haeg te boren,
 Al wat zyn' doortogt stuit, met hand' en voet' gezwind
 Van een rukt en vertrapt, tot hy een open vind.
 Ik houd een luttel stand, omringt van duizend vreezen,
 Onkundig wat my hier in 't eind' zou nakend' wezen.
 Straks doet zich voor myn oog een vreeselyke Leeuw
 Met gryze manen op. Ik fiddet, vlucht, en schreeuw
 Als een ter dood benaeuw: o God, wees my genadig!
 Maer 't edelmoedig dier, ver dat het my beschadig',
 Haelt my wel ylings in, doch legt meteen zyn' aert
 En alle fierheit af, en loegt, en kwispelstaert,

En buigt den strammen hals; 'k verstout my dien te streelen;
 Hy streelt my wederom, en loopt rondom my spelen,
 En hupplen, als een lam in welig klaverland.
 In dees verbystering' zie ik, ter flinkerhand',
 Door eenen Tyger my beloeren en begrimmen;
 Hy schuimbekt, loeit en tiert, terwyl zyne oogen glimmen,
 Als kolen in den kop. Ik deins te rug, en zeeg
 Van schrikk' schier neder, maer, o wonder! naeuwlyks kreeg
 Het koninglyke dier myn' vyand onder de oogen,
 Of stelt zich fluks voor my, met wonderbaer vermogen,
 Kloekmoedig in de bres; hy schud zyn' gryzen kop,
 Zet al de manen en twee bliken teffens op,
 Gelyk karbonkelen, en slaet van edlen tooren,
 Aen't brullen, dat al't woud weêrgalmt, en bei myne ooren
 Nog dreunen van den klank', die my met schrikk' beving
 En fluks ontwaken deed uit myne sluimering'.
 o Wonderbare droom, die uw beduidenissen,
 Tot troost in zynen nood', eens raden mogt' of gissen!
 Indien verbeelding my ooit waerheit heeft voorspelt,
 Zoo dunkt my dat gy ons meer heil dan onheil meldt.
 'k Werd in gevær beschermt van een', voor wien ik vluchtte
 En 't eerst en allermeest niet zonder reden duchtte,
 Een grys en moedig dier! wat dier, wat mensch zou my
 Nog redden uit dees' nood'? Weg ydle droomery!

Hier

Hier zweeft geen hulp omtrent. Maer zacht, ik was dees streken,
 Dit barre veld, toen ik beschut wierd, eerst ontweken.
 Maer, och! langs welk een pad, in welk een land of oort
 Word zulk een trouwe hulp van my toch opgespoort.
 Wie zou die schutsheer zyn, dien ik het eerst moest vreezen?
 o Hemel! zou het wel myn gryze Vader wezen?
 Maer't grimmig Tygerdier...? neen, in ons huisgezin
 Bloeit alles in de rust' en onderlinge min.
 Zoo my een mensch nogthans beschermt, wien heb ik nader
 Dan, die naeft God my zelfs het leven schonk, myn' Vader?
 Och! mogt my mensch of geest in deze barning' raên!
 Genomen: ik bestond tot Vader weêr te gaen:
 Myn zondig wanbedryf en ongerechtigheden
 Erkennende, op myn knien, met zuchten en gebeden
 Te klagen mynen nood en jammerlyken staet,
 En smeeken om genaê, en hulp en toeverlaet
 In dees gestaltenisf' met tranen op de wangen:
 Hoe toch, en op wat wys zou my die man ontfangen?
 Met wat voor oogen hem beschouwen, die zyn' raed
 En lesfen en geboôn zoo schandlyk heeft versmaed?
 Liet hy met recht zich niet op deze wyze hooren?
 Nu zoek uw heul by 't Land, by't Land, dat u te voren
 Zoo naeuw aen't harte lag, in weêrwil van myn reên
 En ongeveinsden raed, en zuchten en gebeên.

Toen

32 POËT. UITBR. OVER DE GELYKENIS

Toen kost ge zelf bestaen, en had geen' Vader noodig.
 Dat zuchten, schreien, en geklag is overbodig.
 Besta nu op u zelf'; heeft u 't gebrek beknelt,
 Dat is de vrucht dier vreugd', 'k heb 't u genoeg voorस्पelt.
 Dat waert ge toen getroost, troost nu u zelf' daer mede.
 Vertrek van daer ge kwaemt. Ga heen. Laet ons in vrede.
 Zou Vader my met dit of diergelyk bescheit
 Niet wyzen van de hand' met recht en billykheit?
 o Ja. Dan 't viel dus uit: my waer' dit lot beschoren,
 Dat God verhoeden will': wat hadde ik toch verloren,
 Ik, die reeds alles mis; wat kan die tocht my schaên?
 Hier moet ik van gebrek en honger toch vergaen.
 Gints woed de honger niet, daer is nog troost te vinden.
 Ik zal my dan dien tocht, in Gods naem', onderwinden.
 Verwerf ik Vaders gunst noch bystand in myn' nood',
 't Zal myne ziel nogthans, by 't nadren van den dood,
 Vertrousten dat ik hem, naest God, myn schuld-beleden,
 En om vergiffenis gesmeekt heb en gebeden.
 'k Zal opstaen; met berouw en kleenheit van gemoed
 Dien Vromen naderen, en vallen hem te voet
 Met smeeken en gebeên, en jammeren en weenen;
 Ik zal myn wanbedryf belyden, niet verkleenen.
 'k Zal bidden om genaê, en zeggen: Vader, och!
 Och! Vader, och! genaê, genaê! Ontferm u toch,

Ont-

Ontferm u over my, wil my myn schuld vergeven.
 'k Heb zwaerlyk tegens God en tegens u misdreven;
 En ben den naem van kind en zoon by u onwaerd,
 Sints ik van uwe deugd' vervreemt ben en ontaerd,
 En schendig heb misbruikt uw gunst en zegeningen.
 Ei stel my in 't getal van uwe hurelingen
 En knechten, die u dag op dag ten dienste staen,
 Neem, neem my als uw' knecht en slechtsten slaef slechts aen.
 Dus zal ik tot den man, tot mynen Vader spreken,
 En trachten 't kille hart te ontdooien door myn smeeken,
 En als van lieverleê, met nederig beleid,
 Te ontvonken in een' gloed van goedertierenheit.
 Is slechts van 't oude vuur een vonkje daer gebleven,
 De rest zal door Gods gunst wel verder haest herleven.
 Ik ken myns Vaders hart; 't is luifternaeuw en teêr.

Dus spreekt de Jongeling, en zegt zyn' straffen heer',
 Zoodra het licht op nieuws ter kimmen uit kwam breken,
 (De tyd der dienstbaerheit was met den nacht' verstreken)
 Zyn' dienst op, die, misnoegt, hem toegraeuwt: Hoe! waerheen?
 o Wulpschaert, weet gy u dan beter te besteên?
 Wie wist dit dwaes besluit u toch in 't hoofd te brengen?
 Waerheen? Naer Vader, zegt de Knaep, wil 't God gehengen.
 Ga heen, daer zyt ge, roept de Liefdelooze, wis
 Zoo welkom, als de roof den veebehoeder is!

34 POËT. UITBR. OVER DE GELYKENIS

Ga heen; maer pas vooral tot my nooit weêr te keeren.
 God, zegt de Jongeling, will' zulk een onheil weren.
 'k Misdeed hem, ik bely't, en kreukte mynen plicht,
 Maer smeek ook dag en nacht, dat zyn genadelicht
 My met vergiffenis' eens heuchlyk will' bestralen.
 Opdat... Staek, zegt zyn heer, dit noodeloos verhalen.
 Terwyl hy, morrende, 't verdiende loon hem telt.

De Jongeling vertrekt. Hy gaet in't eenzaam veld,
 En heft, terwyl zyn ziel, door 't waer berouw bewogen,
 Zich tot in't stof verneêrt, zyn handen en zyne oogen
 Eerbiedig naer omhoog, en stort zyn boezemklagt
 Dus voor de Godheit uit: o Eeuwige Oppermagt,
 Die de eer der ouderen rechtvaardigt, en verdedigt;
 Wie ik te schandelyk gehoont heb en beledigt;
 Wiens wetten ik te snood te buiten heb gegaen,
 En in myn gansch gedrag te jammerlyk misdaen.
 'k Bely het opentlyk met ongeveinsden harte,
 Maer teffens met een ziel', die, door haer leet en smarte,
 En een oprecht berouw en ware droeffenis,
 Om haer bedreven schuld, op't zeerst' getroffen is.
 Dat kan uw oog, waer voor zich alles moet ontvouwen
 Wat in't verborgen schuilt, uw alziende oog beschouwen.
 Genade dan, o God, o Oorsprong van genaê!
 Ei koom my met uw hulp' in dezen nood' te staê.

Gy weet, hoe zeer ik tracht de vuile wanbedryven,
 De vlekken myner zonde uit myn gemoed te wryven,
 En, door een nieuw gedrag, op zuivre deugd gebouwt,
 Te toonen hoe myn ziel haer vorig leven rouwt.
 Gy, die de harten neigt der Koningen als beken,
 Neig ook myns Vaders hart, als ik hem aen zal spreken;
 En bidden om genaê, tot mededoogenheit,
 Zoo word myn bede my niet gansch en al ontzeit.
 Ontfermt ge u over my, o Heilbron vol ontfermen,
 Dan zal myn Vader zich ook over my erbarmen;
 En neemt ge my, o God, weêr in uw gunsten aen,
 'k Zal van myn' Vader ook niet troostloos henengaen.
 Laet my dees tocht tot heil en u tot eer gedyen;
 Zoo zal ik eeuwig u daervan de glory wyen.

Hier zweeg de droeve Knaep; en ging met zwakke schreên,
 Als tusfchen hoop en vrees, naer zynen Vader heen.
 Dus gaet hy heen, maer, in gelaet, gedrag, en zeden,
 Heel anders dan men hem eerst herwaerds aen zag treden.
 Zie hoe in zyn gezicht, waer uit een dageraet
 Van vreugd voorhenen rees, de smert gedoodverft staet!
 Waer, waer is nu die blos der levendige rozen,
 Die eer de gladde wang des Jonglings deden blozen
 Metzulk een lieflyk rood? Hoe bleek, hoe doodsch en naer
 Misvormden hem de nood en 't lyf- en zielsgevaer!

Waer is de fiere pluim, die 't hoofd tot ciersel strekte?
 Waer 't rozeverwig kleet, dat zyne schouders dekte,
 Nu door een' valen rok een ruwe py alleen
 Ten halven slechts omgort? waer zyn de dartle zeên,
 Weleer uit zyn gelaet en losfen tred te kennen?
 Hoe min gelykt dees worm nu naer die Paeuw, wiens pennen
 En fiere staert voorheen, uit weitschen overmoed?
 Zoo glansryk uitgebreid, den hellen zonnegloed
 Braveerden in't gezicht! Hoe kan een mensch vervremen!
 Hoe luttel schynt dees zoon nu naer den zoon te zwemen,
 Wiens Vader zooveel goed en have en ryken schat
 Van knechten in zyn huis en akkerbouw omvat!
 Geen nood, nogthans, geen nood; laet u het ommekeeren,
 Van uwen eersten staet, o Jongeling, niet deeren.
 Hoe onbekent gy schynt aen uw gelaet en kleên,
 De Hoogste erkent u thans veel beter dan voorheen.
 Gy moogt nu 't menschenoog min dan voorheen bekoren;
 Nog blinkt ge in't alziende oog thans schooner dan te voren.
 Schoon gy thans eereen' worm', dan naer een' mensch gelykt,
 Uwe armoede, uw gebrek, heeft u in God' verrykt.
 Ga vry, o Jongeling, boetvaerdige, ga henen.
 Gy zult dees laetste reis' bedanken, niet beweenen.
 Wie God om bystand bid, uit een oprecht gemoed,
 Bejegent zelden ramp, of bitschen tegenspoed.

Zyn

Zyn' gunst wille op dien tocht genadig u verzellen :
 Het zalig Geestendom uw nyvre schreden tellen,
 En dekken op den last der hoogste Majesteit,
 Met schilden van hunn' liefde en mededoogendheit.
 De schael van uwe keus' mogt door uw twyfelingen,
 Nu door een luttel hoop, dan door bekommeringen,
 Vaek heen en weder slaen, zoo lang het zwak gezicht
 Van uw verblinde ziel' het eeuwig heilgewigt
 Van de opperste Genaë en 't wonderbaer vermogen
 Der Vaderlyke liefde, en gunst', en mededoogen,
 Niet kenbaer kon bevroên, zy sloeg intyds nog door
 Naer de allerbeste zy, toen u Gods Geest het spoor
 Van 't ongeveinst berouw ter deugd' had aengewezen.
 Reis voort langs dezen weg: u staet geen kwaet te vreezen.
 Gelukkig die 't met u, schoon in geen uur of dag,
 Van zulk een' verren tocht, dus verrè brengen mag!

Myn Jongeling spoeit voort. Hoe schuwt hy nu die oorden
 En plaetsen, die voorheen zyn' zinnen zoo bekoorden.
 Hy gruwet van de ydle vreugd'. 't Gesprek en de ommevang
 Van al wat weerd'sch is mishaeft, en valt hem bang.
 Zyn Vader zweeft hem steeds voor de oogen der gedachten.
 Zyn hart is vol van God en godgewyde klagten.
 Des avonds roept hy vaek: o Nimmerfluumrend oog,
 Dat alles gadeslaet, benèden, en omhoog,

Hoe hebt gy over my in gramschap u ontstoken,
 Toen ik, in duisternis' der zonde diep gedoken,
 En stortende in den strik en kuilen van den dood,
 Van uw aenbidlyk licht en zuivre glansen vlood.
 Dat uw Barmhartigheid, dat uw Genade wisse
 Die smetten myner ziele uit uw geheugenisse.
 Naeuw groet het morgenlicht, met een vernieuwt gelaet
 Het aerdryk, of hy denkt aen zynen bangen staet,
 En zucht: Ach mocht', o God, op zulke nieuwe wyzen
 De zon van uw genade eens in myn ziel' verryzen!
 Mocht' ik het heuchlyk licht der oude liefdedaân
 Voor my in Vaders huis, weêr vrolyk op zien gaen!
 Hoe zoude ik uwe gunst en zyne heilgeschenken
 Zoo lang ik adem haelde, erkennen en gedenken!
 Ontferm u over my, genadig Opperheer!
 Dus zucht hy, en betreurt zyn zonde meer en meer.

Nu had de Boetgezinde, in zyne onzekre gangen,
 Niet luttel aengespoort door 't rusteloos verlangen,
 Naer de uitkomst van zyn' tocht, dien reeds met zoo veel spoed',
 Als zyn verstorven kracht en schier bezweken moed
 Vermogten afgelegd, dat hy de Landgebouwen
 Der vaderlyke Hoef' nu kenbaer kon beschouwen.
 Hy loofde God in 't hart, die hem, door zyne magt,
 Van zulk een verre reis' dus verre had gebragt,

En smeekte dat zyn gunst hem verder mogt' geleiden.
 Nu nadert hy allengs, en krygt zyns Vaders weiden
 Het eerst, daerna zyn' grond, en voorts hem zelf' in 't oog.
 Hier stak een storm van schrik, die hart en ziel bewoog,
 Op nieuws de vinnen op. Zyn kniën knikken, beven,
 En weigren 't zwakke lyf byna meer steun te geven.
 Nu verft de bleeke vrees, dan 't schaemrood zyn gelaet.
 Hy wil, maer kan niet voort. In dees' benaeuwden staet
 En allerbangsten stond' (als wierd het bloed bewogen
 Door 't nadren van het bloed) slaet ook de Vader de oogen,
 In 't drokst' der bezigheên, thans weidende in het rond,
 Op zyn verlegen kind: de hartpols slaet terstond
 Geweldig reis op reis medoogen en ontfermen,
 En jaegt den Vader fluks vol vreugd' met open armen
 Van zuivre liefde en gunst' den Jongling' te gemoet,
 Die hem van verre reeds ootmoedig valt te voet,
 En roept: Ontferm, ontferm u myns, die door zyn daden
 Uw' haet en grimmigheid heb op myn' hals geladen!
 Och! Vader, och! genaê! De Gryzaerd nadert vast
 En valt den Jongeling', van droeffenis' vermast,
 Al kussende om den hals. Zag iemant, tot een teeken
 Van ongeveinsde liefde, ooit vreugdetranen leeken;
 Hier vloeiden zy met kracht', en stroomden, als om stryd,
 Uit twee paer aderen al teffens wyd en zyd.

Zy drukken borst aen borst', en slingren, onder 't weenen,
 Elkanders armen om elkanders schouders henen,
 Met zoo veel teederheit en kracht', als ooit het veil
 Den olm omhelzen kan. De vreugd, hier boven peil
 Gezwollen, had den Zoon', een wyl, de spraek benomen,
 Maer door den troost gesterkt, en tot zich zelf' gekomen,
 Ontsluit hy andermael het volle hart aldus:

God' lof, dat ik u zie! God' lof, dat ik u kus!
 Myn Vader, och! genaê! wil my myn schuld vergeven.
 'k Heb zwaerlyk tegens God en tegens u misdreven.
 Ontferm u over my, die, om myn gruweldaên
 Den naem van uwen Zoon onwaard ben, en voortaan...

De Gryzaerd stuit den Knaep hier ylings in zyn reden,
 En zegt: Nu schrei niet meer. Nu denk niet aen 't voorleden,
 Dat is voorby, myn Zoon. Schep moed, myn lieve kind.
 't Is my genoeg, God' lof, dat ik u wedervind,
 En levend' kussen mag. o Heuchlykste oogenblikken!
 Koom, treden wy naer huis. Laet ik uw hart verkwikken,
 Wat ziet ge'er deerlyk uit! Uw leên zyn koud en styf.
 Gy hebt geen kleeders schier aen 't uitgemergelt lyf.
 Wat deksel kan die rok, die dunne rok, u geven?
 Wat baet die enkle py, die py, geenszins geweven,
 Maer eer uit honderd en meer leuren aen elkaêr,
 Ten halven, t'saemgehegt! 'k Hadd' in dien staet voorwaer

U nim-

U nimmermeer gekent, of voor myn' zoon gehouden,
 Hadd' my het hart, zoodra myne oogen u beschouden,
 Zoo hevig niet geklopt. Ik voelde de aders slaen.
 Myn bloed kroop al naer u, eer't naer u toe mogt gaen.

Dus spreekt de eerwaerde Man, en brengt, met blyde zinnen,
 Zoo onverwagt een' Gast den huisgenooten binnen.
 Al 't huis ryst overend. Elk ziet zich doof en stom.
 De Vader kust zyn' Zoon op nieuws hier wellekom,
 Wel driewerf achtereen, en roept: o Blyde stonden!
 'k Heb myn' vermisten Zoon, God' lof! weêrom gevonden!
 Triomf! hy leeft, triomf! daer is hy! dat's myn kind,
 Dat reeds gestorven was! voort knapen, elk gezwind
 En lustig nu aen 't werk. Lang gy myn feestgewaden,
 Myn allerbeste stole, en kleên, en pronksieraden,
 En slaet ze fluks myn' Zoon' om 't koude lichaem heen.
 Trek gy dien rok vast uit, en reinig voorts zyn leên.
 En gy, nu lustig ook, bevlytig u, na 't wasfen
 Der voeten, straks myn Kind die schoenen aen te pasfen,
 En dezen zegelring aen zyne rechterhand'.
 Gy, midlerwyl, ga heen, begeef u naer het land,
 Hael 't vette kalf van 't stal, en slaght het zonder dralen.
 't Lust ons het hart dees' dag in blydschapp' op te halen.
 De schroef, die mynen geest een' tyd' lang hield beknel't,
 Springt los ter goeder uur'. De vreugde wint het veld.

Triomf! ik zie myn' Zoon, myn' dooden Zoon herleven!
 Triomf! dien ik verloor heeft God my weêrgegeven!
 Juicht, Knapen, juicht, met my, deelt in uws heeren vreugd.
 Geen schooner dag dan dees' heeft ooit myn hart verheugt.
 Nu vrolyk aen den reij', en harp, en luit, en velen,
 Met vaerdigheid gesnaert, getokkelt, en de kelen
 Gespannen en gestelt op de aenkomst van myn' Zoon.
 Nu lustig aen den dans, en, op een' hoogen toon
 En schel triomfgeschal van huppelende tongen,
 De Bronn' der ware vreugd' myn vreugde toegezongen.

Dus spreekt de gryze Man, die door zyn' vreugdestaet
 Als in het hart verjongt, en opluikt in 't gelaet,
 Reeds door een dikke wolk van ouderdom omtogen;
 Gelyk een herfstbloem, 'snachts door koude neêrgebogen,
 Zich met de zonn' verheft, op nieuws haer blaên ontsluit,
 En al haer kleur en geur den plukker geeft ten buit.

Voldoende Zorgeling, een man, die, grys van haeren,
 En by al 't huis bemint, den Vader vele jaren
 Getrouw ten dienste stond in huis- en veldbewind,
 Treed toe, en vraegt zyn' Heer': of hy 't niet raedzaam vind
 Dat Knecht of Hureling, in deze vreugdestonden,
 Naer zynen oudsten Zoon in 't veld worde afgezonden,
 Opdat hy deel erlange in zooveel vrolykheên,
 Op's Broeders wederkomst? Neen, zegt de Vader, neen.

Die

Die tyding zal zich zelve intyds genoeg ontdekken.
Myn vreugde, vrees ik, zal geen vreugd in hem verwekken,
Ik weet te wel wat hart hy in den boezem draegt,
En hoe de Jongeling al vroeg hem heeft mishaeft.
Bedrieg ik my nogthans, 'kacht my met vreugd' bedrogen.
Gevalt het dat hy kooft, ik zal hem vriendlyk pogen
Te onthalen aen myn' disch. Hy deel vry in myn vreugd,
Indien hem 't deelen lust, zoo zyn we t'faem verheugt.

Dus spreekt hy, in het hart tot vrolykheit genegen,
En leid hier op zyn' Zoon, zyn' jongsten Zoon, verlegen,
Om't zwak gezicht, by zulk een' ongewoonen glans
Van heillicht, op te slaen, blygeestig aen den dans;
Terwyl men hem, geheel verrukt, dus aen hoort vangen:
Springkader alles goeds, ontfang myn vreugdezangen!
Wy offren de eerste vrucht van onze erkentenis'
Uw goedheit, die de bron van onze blydschapp' is.
Gy hebt my vroeg en spaê genaderyk bejegend,
En met een' dubblen schatt' van have en vee gezegent:
Maer 't kostelyk geschenk, my door uw milde hand
Geschonken op dees' dag, myn Zoon, dat waerdste pand,
't Geen ik my voor een' tyd', te ontydig zag ontrooven,
Gaet al het ryk genot van have en vee te boven.
Des loven wy uw gunst, o Oppermajesteit,
U schenken wy den prys, al de eer en heerlykheit

Van dezen vreugdedag; u dansen wy ter eere,
 En wenschen dat, met ons, 't heelal in vreugd verkeere.
 Juicht, Hurelingen, juicht, o Knapen, weest verblydt;
 De Zoon, om wien ge my, by dag en avondtyd,
 Zaegt weenen, is, God' lof! gevonden en herboren!
 Laet des uw feestgeschal en blyde galmen hooren.
 Juich, juich, myn tierig vee; myn runders weest verheugt;
 Springt, lieve lammers, springt; wat heil, wat schat, wat vreugd
 Uw room en zachte wol my immer hebb' geschonken,
 Ik zie my op dees' dag door ryker glans belonken
 Van een' veel waerder schat, dien ik voor praelcieraên
 Van blinkend kroonengoud noch kroonen af zou staen.
 o Groene beemden, o wellustige valeien,
 Die u by 't huppelen der Landjeugt kunt vermeien,
 o Prille velden, en gy bosfchen, die den klank
 En blyde galmen van den zoeten morgenzangk
 Beluistert en bewaert in uw zanglievende ooren,
 Laet, voor den wiltzang', u myn feestgezag bekoren,
 En wekt een' wedergalm, op mynen vreugdetoon,
 Die aerde en lucht vertell', hoe ik myn' lieven Zoon,
 Myn langverloren Kind, op deze blyde stonden,
 Herschepen door Gods gunst, God' lof! heb weêrgevonden!
 Zoo word de Hemel, die, door myne vreugdemaet
 En feestzang uitgelokt, alreeds ten reie gaet,

Geprezen en gelooft, voor 't heil aen my gegeven,
Van al wat adem haelt in dit en 't ander leven.
Dus zingt de Man, terwyl al 't huis, door 't zoet gestreel
Van zulk een' vreugdetoon, zweemt naer een lustpriëel,
Vervult met lucht' en galm' van godgewyde zangen.

De Jongling, op het schoonst' met feestgewaed omhangen,
En kostlyk uitgedost, blinkt als een morgezou,
Die, met een nieuwen lust, verzezen uit haer bronn',
Ons toelonkt met een' gloed van purpre en goude stralen.
In 't midden van den rei, en munt zelfs in het pralen
Ver boven andren uit. o Zoon, nu in uw zeën,
En kleeden, en gemoed hervormt van top tot teen;
Weleer verloren, nu ter goeder uur' gevonden;
Zoo diep bedolven in den grafkuil' van de zonden,
Maer, door Gods liefde en gunst, beveiligt voor 't vergaen,
En, door 't berouw gewekt, weêr ylins opgestaen,
Van ziel'- en lichaemstand veel schooner dan te voren;
o Zoon, gy draegt den naem van 's Vaders jongstgeboren
Nu met een dubbel recht. Hoe schoon daegt uw geluk!
Hoe glansryk uwe vreugd na zooveel ramp en druk!
Waer dacht gy zooveel heils en zegens ooit te ontfangen?
Waer zooveel eer en gunst op eenen dag te erlangen?
Hoe heerlyk blinkt gy uit in 's Vaders vreugdekring'.
Dit heeft wat anders in dan Knecht of Hureling

Of slechte slaef te zyn! dit dorst ge u nooit beloven,
 Uw heil gaet hier het peil van uwe hoop te boven!
 Geluk, driemaal geluk, geluk, o jongste Zoon!
 Geluk met zulk een' staet'. Hoe schoon staet u die kroon,
 Die blinkende eerekroon, door 't gunstryk Alvermogen,
 De vaderlyke liefde en teeder mededoogen,
 Gevlochten tot een' prys van uw boetvaardigheid.
 Draeg, draeg die eerekroon de hoogste Majesteit
 Uw leven lang ter eere, en vry van alle smetten,
 Zoo zal Zy u een kroon eens op de haren zetten;
 Een kroon, die in haer' glans' en luister nooit veroud',
 Eene onverwelkbre kroon van hemelsch zonnegoud.

De wakkre Jongeling, dus overmild gezegent,
 En door al 't heilgenot, dat hem dees' dag bejegent,
 Verrukt, ontsluit zyn hart en mond op deze wys:
 Genaderyke God, wat lof, wat dank, wat prys
 Zal myn verkwikt gemoed voor zooveel gunst u schenken?
 Wat is een aerdworm, dat ge zyns dus wilt gedenken;
 Dat gy aen hem den schat van uw genade toont,
 Zyn zondeschuld vergeeft, en met uw liefde kroont?
 Met welk eene offerpys' zal u myn ziel ontmoeten?
 Hoe kan zy zich naer eisch verneêren voor uw voeten,
 En loven u, die haer, in 't barnen van den nood,
 Gerukt hebt uit den strikk' en klauwen van den dood?

Gy hebt my op den tocht behoed door uw vermogen.
Gy hebt myns Vaders hart tot derenis bewogen.
Uw Geest heeft zynen geest in dubbele liefde ontvonkt.
Uw gunst my op het teêrste in zyne gunst belonkt.
Hoe kan ik u naer eisch voor al die weldaên roemen?
Eer telde ik 't zand der zee, en zou de starren noemen,
Dan 't eindeloos getal van uw liefdadigheên,
Waer voor de onmeetbre schoot des Hemels valt te klein,
En mensch en Englentong te kort schiet in het loven;
Want uwe Liefde, o Godt, gaet hun begrip te boven.
Schenk, by zoo groot een blyk van loutere genaê,
My toch een dankbaer hart, opdat ik, vroeg en spaê,
Uw gadelooze Liefde op haren prys waerdeere,
En met een diep ontzag in mynen Vader eere;
Opdat uw beider gunst my eindeloos bestrael',
En ik haer loven moog' zoolang ik adem hael.

Nu had men midlerwyl, naer 'slands gebruik en wyzen,
Den feestdisch toebereid met keur van de eêlste spyzen,
Het langgemeste Kalf, den langgemisten Zoon'
Alleen ter eer' geslacht, stond heerlyk hier ten toon,
En spande door zyn vacht van groente en frische bloemen,
De kroon van alles waer de Feestdisch op mogt roemen.
De blyde Grysaerd plaetst den Jongling aen zyn zy',
En 't huisgenootendom elk op zyn' rang en ry.

Nadat men nu in orde en rust' was aengelegen ;
 En God, de ryke bron van alle heil en zegen,
 Die al wat adem heeft verzadigt, had gebeên,
 Om zyne milde gunst en goedertierenheên,
 Geeft elk de vreugd weêr bot. De bevende orgelkelen,
 Gevolgt van harp en luit en vedelklanken, streelen
 De zielen door 't gehoor. De drinkkelk gaet rondom,
 En word op eenen galm van driemael wellekome
 Geledigt naer elks lust, en, weder ingeschonken,
 Op 't welzyn van den Zoon en Vader uitgedronken.
 Elk pryst met mond' en hart des Grysaerds gullen aert,
 Die op dees' blyden dag geen moeite of kosten spaert
 Om al zyn Huisgezin een helder blyk te toonen
 Van de edelmoedigheên, die in zyn' boezem wonen.

Waer dus de gulle vreugd, de zuivre weelde leeft,
 En vergenoeging elk in mond' en oogen zweeft,
 Koomt 's Vaders oudste Zoon, van de akkerbezigheden
 En veebouw, nu vermoeit, te rug en huiswaerds treden,
 Gansch onbewust van 't nieuw en wonderbaer geval.
 Hy hoort van verre reeds 't luidruchtig feestgeschal,
 Het galmen en gejuich van zangeren en koren.
 Hy staet een weinig stil, en steekt gezwind zyne ooren
 Nieuwsgierig op, en denkt: Wat's dit? wat heil, wat vreugd
 Maekt onze buurt dees' dag zoo speelziek en verheugt,

Die

Die blydschap is voorwaer wel schielyk opgekomen.
 Toen ik ten huize uitging heb ik nog niets vernomen.
 Men gaf my van die vreugd' de minste schets noch schyn.
 Wat heillot mag de bron van zooveel blydschapp' zyn?
 Dus spreekt hy; gaet weêr voort, en kooft de vreugd nu nader.
 Naeuw merkt hy dat ze schuilt in't huis van zynen Vader,
 Of roept geheel verbaest: Hoe nu toe? Wat beduid
 Dat schelle vreugdgeschal en schaetrend' feestgeluit?
 Dat's weêr wat nieuws! Wat zal de Grysaerd nog beginnen?
 Hoor hier, gy Hureling, zeg op, wat port de zinnen
 Van Vader tot die vreugd en ydle vrolykheit?
 De Knecht geeft op zyn vraeg hem daedlyk dit bescheit:
 Uw Broeder, die zoo lang heeft buiten 'slands gezworven,
 En door uw' Vader voor verloren en gestorven
 Gerekent werd, is straks nog frisch en onbezeert,
 Van zynen verren tocht', te rug en t'huis gekeert.
 Uw Vader, dien wy des van vreugde zagen schreien,
 Heeft hem 't gemeste Kalf doen slagten en bereien.
 Wy houden deze feest met juichen en geschal
 Van kunstmuzyk alleen uw' Broeder ten geval.
 Goed, zegt hy, vaer vry voort, deel verder in dien zegen.
 Voor my, 'k heb hier alreeds genoeg daarvan gekregen.
 Help Hemel! wat zal my in 't einde nog geschiên?
 Wat dolheit moet ik hier en met goê oogen zien!

Een dartle en wulpsche Knaep, een losse en stugge jongen,
 Die, rockeloos, verwaend, en vroeg den band' ontsprongen,
 De vaderlyke tucht, en aller vrienden raed,
 Schier van zyn wieg' afaen, verschopt heeft en vermaed;
 Een styfkop, met zich zelf' te byster ingenomen,
 Een wrevelaert, door reën noch dreigen te betoomen,
 Die duizendmael, en meer, zyn' ouder heeft verguist,
 En, als men toornig wierd, nog uitloeg in zyn vuist;
 Die, door een' snooden trek tot wellust aangedreven,
 De walg stak van ons huis, en buiten 's lands moest leven
 Naer zyn begeerte en lust, als 't woeste beestendom;
 Die Knaep, die brave Knaep, is eindlyk nu weërom
 Gekeert in 's Vaders huis nog fluksch en frisch van leden,
 Maer, zoomen 'twist, mischien doodziek in beurf' en kleeden,
 Terwyl't gebrek hem perste, of 't lyfsgevaer hem dwong,
 En 't Hoofdrecht licht met recht naer hals en leven dong;
 Die wakkre Jongeling, o jammer, schier verløren,
 En als voor dood geschat, des Vaders jongstgeboren,
 Zyn lust en levenschat, zyn lieve Benjamin
 Gewaerdigt zich naer hem en naer zyn huisgezin,
 In weërwil van zooveer een' tocht, nog eens te talen!
 Een schoone stof voorwaer om 't hart dus op te halen
 In zooveel feestgejuich op zulk een' hoogen trant!
 Het hapert wis den Stokk', den Grysaerd' aen 't verstand.

Zyn

Zyn oordeel gaet te gronde op 't ryzen van de jaren.

Zyn zinnen leuteren, of moeten spelevaren.

Waer' ik hier voogt geweest, ik had dien braven Zoon,
Op zyne wederkomst, een' andren deun en toon

Doen zingen, en begroet met zweep en geesfelflagen,
En voorts van daer hy kwam gezwind te rug doen jagen.

Dus raest hy by zich zelf', en stampvoet op den grond
Van gramschapp', daer hem 't schuim den bleeken lastermond'
Vast uitbruist, als een ros, dat, moedig en verbolgen,
Belet word in zyn drift' den vyand te vervolgen.

Wat's dit, o oudste Zoon, hoe dus vergramt te moe?
Wat belgt ge u over 't heil uws Broeders! och! waer toe
Vervalt gy in het eind? o dwaze oploopheden!
Hoe blind de drift het oog van uwe deugd en zeden!
Maer neen. Waer' u de deugd ooit recht in 't hart geprent,
Had gy het zuivre licht der reden ooit gekent,
Nooit had ge naer de nyd, de bron van uwen tooren
En onbefuisde drift, noch ydlen waen uwe ooren
Zoo lichtelyk geleent. o Afgunst, snood gebroed,
Waer toe vervoert ge niet het menschelyk gemoed!
Gy wet gestaêg op deugd en 's naesten heil uw tanden,
Doch slyt haer op uw hart en eigen ingewanden.
De Deugd aerd naer den Palm: zy vreest noch ramp, noch last.
Hoe meer men haer verdrukt, hoe weliger zy wast.

POËTISCHE UITBREIDING
 OVER
 DE EUANGELISCHE GELYKENIS
 VAN
 DEN VERLOREN ZOON.

DERDE BOEK.

DE Vader midlerwyl, in't midden van de vreugde,
 't Gerei en feestgezag, dat hart en ziel verheugde,
 Door eenen hureling geboodschapt tot zyn smert,
 Hoe euvel zyne vreugd vast opgenomen werd
 By zynen oudsten Zoon, van't land terug gekomen,
 Treed nu ten huisdeure uit, en zegt: Wat doet u schromen
 Myn Zoon, myn waerde Kind, wat wederhoud uw schreên?
 Koom, deel in myne vreugd, koom, laet ons binnen treên.

Fluks antwoord hem de Zoon: Wat durft ge my nog vergen?
 Is't niet genoeg van ver myne ooren dus te tergen

Door

Door uwe ontzinde vreugd, en razend feestgeluit?
 Noodt gy myne oogen ook op hoon en smaetspel uit?
 Waer wil uw razerny in't eind nog henen draven!
 Heb ik, helaes! heb ik met slooven, en met slaven,
 En zweeten onvermoeit, van dat het licht begon,
 Door 'theetste van den brand der gloënde middagzonn',
 Tot in den kouden nacht zoo lang een reeks van jaren
 Gesleten in uw' dienst', in weêrwil van gevaren,
 En duizend moeilykheên, vol zorg en harteleet;
 Ten oorbaer van uw huis myn jonglingschap besteed,
 En van myn levenskracht' de vrucht u doen erlangen,
 Om voor dat al in't eind zoo schoon een loon te ontfangen?
 Zoo schoon een loon, helaes! tot mynen eersten dank!
 Heb ik van u, heb ik, myn gansche leven langk,
 Voor myn getrouwe vlyt, voor myn dienstvaerdigheden,
 Heb ik, die uw geboën zelfs nooit heb overtreden,
 Of immer iet misdaen, van al uw kostlykheên,
 Heb ik van al uw' schat een giftje zelfs, hoe kleen,
 Hoe nietig in waerdy', ooit van uw hand' genoten?
 Wat heb ik ooit by u gewonnen of beschoten?
 Hebt gy my immer wel voor all' myn' arrebeid',
 Opdat ik ook myn hart in gulle vrolykheit
 Met mynen vriendenstoet eens rustig mogt' ontfonken,
 Een eenig boksken wel in eigendom geschonken?

Neen, neen, zulk een geschenk, hoe luttel in waerdy,
 Een boksken, hoe gering, was nog te veel voor my.
 Maer toen uw jongste Zoon, dat broeïnest van gebreken,
 Die wederspanning, die, sints zyn tong kon spreken,
 Met woorden en met daên u schandelyk onteert,
 En eenen stuggen nek gestaêg heeft toegekeert;
 Die, willens doof voor uw bevelen en vermanen,
 Gevoelloos voor uw straf, en blind voor al uw tranen,
 Gelyk een schandvlek voor ons eereelyk geslacht,
 Uw goed, uw kostlyk goed, zoo snood heeft doorgebracht,
 In wellust', brasfery', slampampen, banketteren,
 Brooddronken overdaed', en schaemteloos hoereren;
 Toen die ontaerde Zoon, nu zulk een leven zat,
 Of liever van gebrek en kommer afgemat,
 Onmagtig om zich zelf' te voeden of te kleeden,
 En by een' vreemdeling in zyn verlegenheden,
 Noch heul noch bystand vond, en des niet zonder reên,
 Terwyl de nood hem drong, besloot terug te treên,
 En na die gruwelen, o schaemteloos vermogen!
 U nog in koelen moed' dorst nadren onder de oogen;
 Moest fluks en in der yl 't gemeste kalf van 't stal,
 Geslagt, en op den disch, en met triomfgeschal
 Die overbrave held, in volle vreugd' en orden,
 Naer zyn verdienste en staet terstond verwelkomt worden.

Niet

Niet zonder reën voorwaer: de daên, die hy bedreef,
 Verdienden dat men haer duslang indachtig bleef,
 En, zoo men haren heer en meester recht beloonde,
 In 't spiegelglas der tucht haer echte beeld vertoonde.
 Wat drift heeft uw verstand, wat onbezonnenheit
 Uw oordeel dus verblind, en buiten 't spoor geleidt?
 Een' wederspannigen, een' eervergeten jongen,
 Die uw ontzag al vroeg den teugel heeft ontwongen,
 Een' rechten deugniet, een' verkwistal, een' bandyt,
 Een' trotsaerd in zyn hart, die, al uw' raed ten spyt,
 Zyn goedren heeft verspilt by snoode vrouwescharen,
 En, stond het in zyn magt, nog verder voort zou varen
 Langs zulk een' helschen weg, op zyne wederkeer
 Terstond met open arm', en in uw gunsten weêr
 Te ontfangen, en uw' vreugd' des zulk een bot te geven,
 Als hadde u 's Hemels gunst zelfs in uw gansche leven
 Nooit met een ryker lot en heilgeluk bedeeft,
 En u geen dag, als dees, met zooveel vreugd' gestreelt,
 Dat 's 't werk eens dollemans, die, razende en bezeten
 Van een' onreinen geest', met reden aen een' keten
 Geboeit, of binnens huis naer eisch verzekert word,
 Maer van geen reedlyk brein, en gy nogthans, gy port
 En smeekt, en noodigt my om deel daerin te erlangen,
 En aen die dolligheit myn zegel ook te hangen.

Maer

Maer zulks zy ver van my; dat, dat zal nooit geschiên.
 Ik kan nog, God' zy lof, uit andere oogen zien,
 Uit oogen, die bezwalkt door mist noch schemeringen
 Van dwaze kinderliefde, of valsch berouw, de dingen
 Niet slechts van buiten zien, maer teffens haren grond
 Doortasten tot in't hart. Myn brein is nog gezond.
 Doch wilt ge naer uw drift meer dan myn reden hooren,
 Vaer voort met uwe feest'. Ik zal uw vreugd niet storen.
 Vaer voort met uw gejuich en reien. Ik, voor my,
 Ik treed niet in den raed der zonde en razerny'.

De wyze Grysaerd, die dees bulderende vlagen
 Van zyn' vergramden Zoon langkmoedig had verdragen,
 En rustig afgewacht, niet anders dan een rots,
 Die pal staet onder 't woên van wind en zeegeklots,
 Gaet nu zyn drift' te keer door dees bedaerde reden,
 Gehonigt en gezult naer tydsomstandigheden:
 Myn Zoon, myn waerde Zoon, dus vangt de Vader aen,
 Laet uwe oplopendheit nu toch niet hooger gaen.
 Ik leende met gedult dus ver uw reên myne ooren.
 't Verveel' des u ook niet myn tegenreên te hooren.
 Zie de oorzaak van uw drift' en ongegrond beklag,
 Zoo myne bede iets geld, eens by den heldren dag.
 Wik, of men 't geen gy laekt met billykheit kan laken,
 En stryk uw vonnis naer bevindinge van zaken.

De grondslag, waer't gebouw van uw beklag op leunt,
Word immers door geen' grond van reden ondersteunt,
Ten waer' gy u met recht en reden mocht beklagen
Dat ik u, voor uw' dienst', in al uw levensdagen,
Van al myn have en vee geen boksken schonk ten loon:
Onnoozle klagt voorwaer! ach! steurt gy u, myn Zoon,
Om't derven van zoo kleen een gift'? Gy zoudt met reden
Misnoegt zyn en vergramt, zoo 'k uw dienstvaerdigheden
Nooit op eene edler wys, en door een' ryker schat
Van Vaderlyke liefde en gunst' vergolden had.
Waertoe zou ik aen u, o Zoon, een boksken geven?
Aen u, die, steeds by my ten eeretrapp' verheven
Van huis- en veebestuur, naest my, met diep ontzag,
Van al het huisgezin gedient wordt nacht en dag;
Aen u, die aen myn' disch van al myn eêlste spyzen,
Van al myn lammeren, van al myn gunstbewyzen,
Van al myn have en vee, van al het myn, zoo groot
Een mededeeler zyt en blyde heilgenoot,
Als ooit een Zoon met reên kon van zyn' Vader wachten?
Dus zyn uw klagten om een boksken ydle klagten.
Bezit ik iet, myn Zoon, noem 't vry, indien ge kunt,
Bezit ik iet, waer u geen deel aen word vergunt?
Moogt gy, indien ge uw' wil naer myn beleid wilt neigen,
Al wat uws Vaders is niet achten als uw eigen?

Speelt in onze aderen niet een en 't zelve bloed?
 Erkennen wy niet een' en zelve vriendenstoet?
 Erlangt ge dag op dag van al wat in dit leven
 My uit den ryken schoot' der Godheit is gegeven,
 Niet rykelyk uw deel? Dus acht ik 't uw als 't myn,
 En 't myne wederom gelyk het uw te zyn.
 De liefde, door Gods hand den ouderen van binnen
 Zoo diep in 't hart geprent, doet elk zyn Kroost beminnen;
 En blies my ook voorlang haer zuivre driften in,
 Waerdoor ik 't bloed myns bloeds gelyk myn bloed bemin.
 Die liefde was 't alleen, die my zoo vele dagen
 En nachten slyten deed in vrees en jammerklagen,
 Nadat myn jongste Kind, helaes! tot myn verdriet,
 Te wulpsch en dwaes beraên, ons huisgezin verliet,
 En buiten 's lands zoo veer uit myn gezicht ging zwerven;
 Maer toen my 's Hemels gunst het heillot deed verwerven,
 Dat ik hem, van die reis' en sporeloozen tocht
 Intyds terug gekeert, nog weêr beschouwen mogt,
 Daer hy, met waer berouw en roodbekreten oogen,
 Op zyne bloote knien ootmoedig neêrgebogen,
 Zyn wanbedryf geenszins verkleende, maer veeleer
 Ronduit voor God' en my beleed, en keer op keer
 My om vergifnis bad met saemgevouwen handen,
 Voelde ik die liefde, die myn hart en ingewanden

Tot

Tot u en hem ontvonkt, door eenen dubblen gloed
Ontbranden; zy bewoog den grond van myn gemoed
Tot mededoogendheit, om myn' zoo lang verloren
En dooden Zoon, nu weêr gevonden en herboren,
Door Gods genadekracht, en 't licht der zuivre deugd',
Te ontfangen in genade en ongeveinsde vreugd.
Mag dit krankzinnigheit en dwaze liefde heten,
Dan word het opperst' Recht, het zuiverste geweten,
De liefde der natuur, en wat de hoogste Hand
Niet zonder wyze reên den mensch heeft ingeplant,
Met reden afgekeurt; dewyl het Recht van boven
En 't onbevlekt gemoed 't berouw genaê beloven,
En de ingeschapen drift der zuivere natuur',
Die onuitbluschbre vonk van 't eeuwig liefdevuur,
Het menschenhart ontvonkt, en elk, met ziel' en zinnen,
Zyn vleesch en harteblôed leert koestren en beminnen.
Myn Zoon, voed des zoo dwaes een denkbeeld niet van my.
Myn juichen en gerei spruit uit geen razerny',
Maer uit de zuivre bronn' van zielsgenegenheden
En ware vreugd', gebouwt op gronden van de reden.
Stel eens, gy, die myn kudde- en veebezorger zyt,
't Geval wou dat gy zelf, in weêrwil van uw vlyt
En zorg', uit al de kooi een schaep slechts had verloren,
En ook onkundig waert, wat lot het was beschoren.

Of 't, uit onnoozelheit, in heimelyk gevaer
 Gebracht, of door een' mensch of wolf verover't waer;
 Zoudt gy 't onnoozel dier niet by u zelf' beklagen,
 En yvren in der yl met loopen, zoeken, vragen,
 En omzien heind en veer door veld en bosch en dal,
 Of gy het vinden mogt? En 't lukte eens by geval
 Dat zich het weerloos dier ontdekte door zyn blaten
 In eenen kuil of put, zoudt gy het dier verlaten,
 En zonder uwe hulp' zien worstlen met den dood?
 Neen, neen, gy zoudt het wis fluks redden uit den nood',
 En brengen 't op den stal, en, vrolyk toegelopen,
 My, en de gansche buurt door vreugdesporen noopen.
 Zoudt gy met reden dus verheugt zyn om den vond
 Van zulk een reedloos dier? Op hoeveel vaster grond
 Steunt dan myn vreugde niet? Ik had geen schaep verloren,
 Maer zelfs myn vleesch en bloed, myn' Zoon, myn' jongstgeboren,
 En 'k vond hem wederom, ja, dat nog verder gaet,
 Hy was, door wulpsche zeên en zielverdervend kwaedt;
 Gestorven, maer, in 't eind, gewekt door 't waer berouwen,
 Mag ik hem levendig in deugden weêr beschouwen,
 En zou ik op dees' dag dan niet ten reie gaen?
 Zou ik met hart' en mond' geen vreugdetoonen slaen?
 Niet wenschen dat dees daeuw, van Gods genadetoppen
 Zoo mild my toegevloeit, ook op uw hoofd mogt droppen?

o Ja,

o Ja, dat wenscht myn hart. Uw heil was steeds myn vreugd.
 Neem dan ook deel, myn' Zoon, in't heil dat my verheugt.
 Deel in uw Broeders lot, deel in myn vrolykheden;
 Deel in ons feestgejuich, koom, laet ons binnen treden.

Neen, (zegt de Nydigaert, vol waen en huichlary')
 Wy walgen van uw feest' en blinde zotterny'.
 'k Heb, om uw' ouderdom, in't zwygen my verbeterd;
 'k Had anders u de maet al weder vol gemeten,
 En al uw koozery, vol bystre duisterheên,
 Ontzenuwt en weêrlegt door kracht en klem van reên.
 Wy laten ons, door schyn, zoo ligt niet overhalen.
 Wie't recht heeft op zyn zy, spreekt uit, en vreest geen palen
 Van brommende overmagt'. Al 't roemen op uw gunst,
 Die my geschieden zou, acht ik een kleene kunst,
 En luttel in waerdy', zoo lang ik moet gedoogen
 Dat zelfs het tegendeel myn' ooren en myn' oogen
 Heel andre blyken toont. Of is't een gunst en eer,
 Dat gy myn' jonger' Broêr, op zyne wederkeer
 Van zynen helschen tocht', in uwe vreugdezalen
 Ver boven my in topp' van eer' en gunst' doet pralen?
 Waer hebt gy ooit aen my zooveel te kost gelegd?
 Waer ooit om my zoo groot een' feestdich aengerecht?
 Waer klonken ooit om my uw harpen en uw veêlen?
 Waer mogt ik ooit zoo diep in uwe gunsten deelen?

'k Mogt duizendmael en meer, nadat ik, moê en mat,
 Voor u den ganschen dag in 't veld gesleten had,
 Weêrkeeren in uw huis, maer nooit werd ik met zangen
 Of snarenspeel van u aen zulk een' disch ontfangen.
 Is my die eer te groot? Acht gy die gunst te duur,
 Zoo konne ik de eer en gunst van huis- en veebestuur,
 Waer van de minste zelfs een reeks bekommernissen
 En lasten na zich sleept, wel lichtelyk ook misfen.
 Beminde gy naer eisch uw kroost en hartebloed,
 Bezat gy oordeel en een deugdgezind gemoed,
 Gy zoudt uw' oudsten Zoon meer dan uw' jongsten eeren,
 En kladdrige ondeugd min dan zuivre deugd waerden.
 Maer zacht, ik dwael: myn Broêr, van zyne dwaze paên
 In 't eind terug gekeert, heeft van zyn gruweldaên
 Nu een oprecht berouw, dat heeft hy zelf beleden;
 Hy lag in 't graf der zonde, en is met nieuwe zeden
 Weêr ylings opgestaen, en treed nu voor den dag
 Veel schooner dan voorheen! doch, zoo ik 't vragen mag,
 Wat blyken heeft hy u van zyn verbeterd leven,
 Opstanding', waer berouw, en nieuwe deugd' gegeven?
 'k Geloof wel, dat hy u met zuchten en geweên
 Te voet viel, en genaê, geen recht heeft afgebeên.
 Maer kost hy in zyn' nood', en om uw hart te stelen,
 Wel ooit een schooner rol, dan die van klager spelen?

Kan zulks nogthans by u voor waer berouw volstaen,
En neemt ge een duistre munt, zoo licht voor gangbaer aen,
Wy konden wel eerlang het eind den last zien dragen,
En die den klager eert zich zelf' 't nog wel beklagen.
Of eischt de drift verlos, wy stemmen 't u eens toe,
Dat gy, op 't eerst gezicht geheel verbaest te moê,
Door 't zuchten en geklag van uwen Zoon bewogen,
Getroffen wierdt in 't hart door teeder mededoogen,
En dat ge, daer hy u zyn zonde heeft beleên,
Verbetering belooft, en om genaê gebeên,
Hem geenszins weigren dorst weêr in uw huis te ontfangen:
Maer, zulks verplichtte u niet om hem met spel en zangen
Te onthalen in triomf', en 't vette kalf terstond
Te slagten voor dien Knaep', en al de buurt in 't rond
Te zetten overend door uwe feestgebaren.
Neen, neen, gy hadt dat al met reden moogen sparen
Tot een' bekwamer tyd en voegelyker pas,
Nadat zyn waer berouw u recht gebleken was,
En u die wulpsche Zoon van zyn verbeterd leven
Ten minste meer bewys dan woorden had gegeven.
Maer nu gy u vernoegt met woorden zonder daên
Toont uw beleid genoeg uw' dwazen hartstocht aen.
Gy geeft luidruchtig op van 't spoor der zuivre reden,
En zyt het allereerst zelf uit dat spoor getreden,

Zoo

64 POËT. UITBR. OVER DE GELYKENIS

Zoo dwaelt uw yver ook in 't vragen buiten 't spoor,
 Of ik, indien 't geviel, dat ik een schaep verloor,
 En eindlyk wedervond, geen vreugde zou doen hooren,
 En trachten u en elk tot blydschap aen te sporen?
 Gewis dan zou ik vreugd bedryven, en met reên,
 Op 't vinden van een dier, dat, vol van nuttigheên,
 Door zyne vacht en melk en vleesch, op honderd wyzen,
 Den mensch' een bron verstrekt van deksel, drank en spyzen.
 Maer om een eerloos brein, een hollend onverstand,
 Dat zyn geslacht verstrekt alleen tot smert en schand,
 Om een' weêrspanning, hoe diep in nood' gezonken,
 Zou geen medoogendheit myn' hartstocht ooit ontfonken.
 Keurt gy dat klatergoud, acht gy die valsche waer
 Nogthans voor puur en goed, en gang- en leverbaer,
 Ontfang ze, en pronk'er meê, vry naer uw welbehagen.
 Voor my, 'k ben niet belust daer van livrei te dragen.
 Houd vry die vreugd voor u. Blyf in 't bezit alleen
 Van zulk een heilryk lot, en zoo veel vrolykheên.
 Doch, hoe gy ook u zelf' met ydle hoop' moogt streelen,
 'k Zal nu noch immermeer in zulk een dwaesheit deelen.

De eerwaerde Vader, die de bitsche en schampre tael
 Van zyn' verwaten Zoon nu een en andermael
 Langkmoedig had verduwt, en, om 't versteende harte
 Des dwazen Jongelings, meer harteleet en smarte

Dan

Dan toorne in zich gevoelt, spant met bedaerden zinn'
 Voor 't laetste nog de kracht van brein en lippen in,
 Of hy den trotschen Knaep door reden overtuigen,
 En in het einde nog zyn stug gemoed konn' buigen.

Myn Zoon (dus vangt hy aen) myn Zoon, een dikke mist
 Van al te groot een drift belemmert en betwist
 Het oog van uw verstand de zaken recht te aenschouwen,
 En haren grond naer eisch voor uw begrip te ontvouwen.
 Dat ik myn' jongsten Zoon, uw' Broeder, weêr ontving
 In myn genade en gunst', dat ik den Jongeling,
 Op zyne wederkeer, in myne vreugdezalen
 Op 't langgemeste Kalf met juichen wil onthalen,
 Geschied geenszins om hem in top van waerdigheên
 En eere boven u te heffen. Neen, o neen;
 Myn blydschap kent geen bron dan de ongeveinsde liefde,
 Die my met dubbel recht in hart en zinnen griefde,
 Toen ik geen reedloos dier, geen' vreemdeling, geen' vrind,
 Maer zelfs myn eigen vleesch, myn hartebloed, myn Kind,
 Myn' Zoon, myn' lieven Zoon, myn' allerlaetst geboren,
 Naest u myn' ganschen schat, helaes! zoo lang verloren,
 In 't einde wedervond, toen ik die Lentebloem,
 Die de Opperhovenier, zoo heerlyk, tot zyn' roem,
 Geplant heeft en herplant, die Bloem, die door de vlagen
 Der onbezonnen drift' geheel was neêrgeslagen,

66 POËT. UITBR. OVER DE GELYKENIS.

En door een wuften gloed, die blad noch wortel spaert,
 Verdroogt, verdort, verzengt en geestloos lag ter aerd',
 Doch onverwagt bezielt door Gods genadegeuren,
 Zoo ylins haren steng en 't hoofd weêr op zag beuren,
 En teffens al haer blaên, veel schooner dan voorheen,
 In kracht van verf en geur van pas hervormde zeên
 En ongeveinst berouw, ontsluiten voor myn' oogen,
 Die vreugdestof alleen heeft my tot vreugd bewogen.
 Geen wangunst die ik vrees dat, tot myn zielesmart',
 U, eer gy't waende of dacht, getroffen heeft in 't hart.
 Hield die by u, helaes! 't meedoogen niet gekluistert,
 Had de eigenliefde 't oog der reden niet vetduistert,
 Gy zoudt, met my, gewis om 's Broeders lot begaen,
 Aen zyn oprecht berouw en deugd' geen twyfel slaen.
 Een edelmoedig hart, 'k zwyg van de heilgeboden
 En 't uitgedrukt bevel van God, den God der Goden,
 Een edelmoedig hart verplicht zelfs yder een,
 By weifelend gerucht of duistre omstandigheên,
 In 's naestens zaek of eer het beste te vermoeden,
 En, zonder zekerheit, geen' argwaen ooit te voeden.
 Waer's Broeders zaek niet schoon, hy had de zaek verbloemt,
 Bewimpelt, en geenszins by haren naem genoemt.
 Min hadd' hy om genaê, meer om verlof gebeden,
 En zyne schuld voor God' noch my zoo rond beleden.

Dan

Dan 't zy hier meê hoe 't wil. Indien uw neiging, vroeg
 Of spaê, zich eenigzins naer myn begeren droeg;
 Indien ge myn beleid, beschouwt zoo vele jaren,
 Slechts toetste, en eer beweest aen myne gryze haeren,
 Gy stemde wat ik stemde, en hield het voor gewis,
 Dat myne ervarenheit en oordeel, door vernis
 Noch glimp noch holle mom ooit om den tuin te leiden;
 't Geveinst van 't ongeveinst berouw wel kunnen scheiden.
 Dan stond het pal by u, dat, schoon gy op dit pas
 Myn doen niet peilen kunt, het echter peilbaer was.
 Dus stelde gy uw' wil in mynen wil te vreden,
 Bewust, dat myne daên nooit stryden met de reden.
 't Berouw uws Broeders is oprecht: doch langs wat trap
 En weg ik stygen mogt tot zulk een wetenschap,
 Acht ik gansch noodeloos hier op een ry te ontvouwen.
 Die myn beleid mistrouwt kan licht myn woord mistrouwen.
 Zoo gy niet zelf uw brein en oogen zoo gezond,
 Zoo helder en gespitst, om in der dingen grond
 Te dringen, hadt verbeeld; 'k verdubbelde myn pogen,
 Om 't nevelagtig vlies te ligten van uwe oogen;
 Dan zulks is nu vergeefsch. Geen Arts schenkt artseny
 Noch edlen balsengeur hun, die zich zelve vry
 Van smerten en het lyf gezond en rein bevoelen.
 Dus lust het my ook niet op ydel-wit te doelen.

Niets dwong my, ik beken't, om met zoo ruim een' maet
 Van zooveel heil en gunst' in zulk een' vreugdestaet
 Op't allereerst gezicht den Jongling' toe te meten;
 't Is waer, en zulk een gunst mag wel genade heten.
 Maer wie, wie vordert my daer rekenschap van af?
 Ben ik geen Heer van't myn, al wat ik schonk en gaf
 Was't myn, en't myn alleen. 'k Heb niemants deel vermindert,
 Of van het zyn berooft. Of belgt gy 't u, of hindert
 En krenkt het uw gezicht, dat myn barmhartigheid
 Zoo sterk een' liefdegeur besluit en van zich spreit?
 Kan 's Broeders welvaert u in uwe welvaert krenken?
 Verminder ik uw heil met hem myn gunst te schenken?
 Geenszins, myn Zoon. Ik zou geen minder feestgeschal,
 Geen' lager vreugdetoon, (wie sta verhoê zyn' val)
 Indien ik u, gelyk uw' Broeder, had verloren,
 En eindlyk wedervond, om u, om u doen hooren.
 Maer zulk een vrolykheit waer' ydel in een' tyd'
 Waer in ge u zelf' beroemt, en uit u zelf' belydt
 Dat gy, door wangedrag of averechtsche zeden,
 In al uw leven nooit myn wet hebt overtreden.
 Beroemt ge u des met recht, dan draegt uw hoofd, myn Zoon,
 Zoo ciereylyk een' krans, zoo schoon een eerekroon,
 Waer meê van duizenden, hoe heerelyk met stralen
 Van zuivre deugd' omhult, niet een vermag te pralen.

Maer

Maer och! wat baet u toch zoo schoon een eerekrans,
 Zoo gy de hoofdbag mist, wiens goddelyke glans
 De deugdekroon alleen voltooit in haren luister,
 Dat's Liefde, zonder wie de schoonste kroonen duister
 En kracht- en prachtloos zyn. Beraed u, 't is nog tyd.
 Denk, denk eens, wie ze zyn, op wie ge toornig zyt.
 Is't niet aen d'eene zy' uw erfgenoot, uw Broeder,
 Die uit een' zelve stamm', een bed, een' schoot', een Moeder
 Gesproten en geteelt, door 't zelve hartebloed
 Aen eene en zelve borst' met u is opgevoedt?
 En zoudt ge dien, helaes! in deze vreugdetyden
 De gunst, die ik hem schonk, misgunnen en benyden?
 Die afgunst ging' te veer, die nyd waer' razerny.
 Nu zie aen dezen kant eens teffens wie het zy,
 Wiens bede gy weêrstreeft. Hebt gy wel iemand nader?
 Ben ik, ben ik het niet, uw hoeder en uw Vader,
 Uw wettig Opperhoofd, wien gy, naest God, alleen
 Uw wezen en bestaen, uw leven en al 't geen
 U 't leven immer schonk, met recht hebt dank te weten,
 En zoudt ge, tegens my dus toornig, u vermeten,
 In mynen ouderdomm', weêrbarstig op te staen,
 En 't Vaderlyk verzoek uit wangunst' af te slaen.
 Neen, zulks verwagt ik nooit van mynen eerstgeboren.
 Bedrieg ik my nogthans, en wil uw drift hare ooren

Niet leenen naer myn reên; vaer in hardnekkigheid,
 Vaer in uw gramschap voort. 'k Heb u genoeg gezeit.
 Maer denk dat hy, die thans u bidden wil en smeeken,
 Wanneer 't de tyd vereischt ook andre tael kan spreken.
 Wie goeden vergt te veel bereid zich zelve vaek
 Voor gunst' een dubbele straf. Nu wik en weeg de zaek
 Naer eisch met rypen ernst'. Ik kweet my van myn pligten.
 Gods Geest vermurwe uw hart, en wille uw' geest verlichten.

Dus spreekt de eerwaerde Man, waer hy den Jongling toont
 Dat in zyn zuivre borst' een zuivre liefde woont,
 Die, door een heilzucht tot haer hartebloed gedreven,
 Ten beste van haer Kroost 't al zou ten beste geven,
 Doch buiten wyze reên en oorzaak 't jonger kind
 Nooit boven 't ouder stelt, maer oneenzydig mint;
 Dat hem het waer berouw des Jonglings was gebleken,
 En hy, hem in genade ontfangende, op zyn smeeken,
 De billykheit noch 't recht te buiten was gegaen;
 Zyn' oudsten Zoon genoeg gebeên had, en geraên
 Om in zyns broeders heil en wondere bekeering
 Te deelen neffens hem. Al zaken, elk tot leering:
 Opdat men blyde zy, en juiche in 's naesten vreugd,
 Als zyn bekeerd gemoed zich in Gods heil verheugt.

Dus eindigde de Man, vol liefde en teederheden,
 De gryze Vader zyn doorwrochte en wyze reden.

Hy

Hy liet zyn' stuggen Zoon in overweging' staen,
 Wat wegen hy nu 't liefst verkoos om in te slaen.
 Trad voorts ter huisdeure in, om met de blyde scharen
 In zyn gegronde vreugd weêr rustig voort te varen.

Dus maelde Emmanuël, die ons dees heilschets gaf,
 In dezen Vader ons zyn' Hemelvader af,
 Wiens eindelooze gunst den zondaer, na 't bekeeren,
 Met zyn genade wil beschenken en vereeren
 Door 't zaligste geluk in zyn Paleis omhoog.
 Dus deed de Christus zien, wat reden hem bewoog,
 Om tot de Tollenaers, zielkranken, onverlichten,
 En blinden in 't verstand zyn gangen meest te richten.

Dus eindigde en voltrof Gods Zoon zyn boettafreel.
 Dus volgden wy van ver door 't zwakke dichtpenceel
 Den gadeloozen zwier en goddelyke trekken,
 Van 's Hemels schildergeest, zoo luisterryk te ontdekken,
 Aen houding', volle verf' en voorgrond' en verschiet.

o Groote Aertschilderaer der Boete, 't belge u niet,
 Zoo onze geest of hand, zoo eindig van vermogen,
 Zich hier of daer vergreep in 't diepen of verhoogen
 Van 't bovenmenschelyk en goddelyk beleid.

Wy teekenden dees schets van uw Menschlievendheit,

o Eindelooze Liefde alleen uw' Naem' ter eere.

Opdat de zondaer zich intyds voor u verneêre,

En door boetvaardigheid en schuldbelydenis
 Eens deel kryge aen de vreugd', die onvergangaer is.
 Des worde aen ons de schuld van 't geen hier zy misdreven,
 En van het goede aen u alleen de lof gegeven.
 Wy offren 't goede alleen; ei neem het gunstig aen.
 Wil deze schets en ons, daer wy van verre staen,
 En smeeken om uw gunst, in uwe gunst' ontfangen.
 Zoo doe uw Liefde ons eens het zelve heil erlangen,
 't Geen 's Vaders liefdegunst den jongsten Zoon' beschoor;
 Zoo zien we ons eens hierna in 't zalig Englenkoor,
 Uws Vaders eeuwig Huis, ten bruilofdisch' geleiden,
 Waer helse Nyd noch Dood ons van uw zy zal scheiden;
 En 't ongeveinst Berouw met godlyk feestgeschal
 Uwe eindelooze Liefde oneindig loven zal.

BESPIEGELING
 OVER DE
 VOORGAENDE EUANGELISCHE
 GEELYKENIS.

ALwie, op Bybelstof en maetgezag belust,
 De snaer der Zedeluit om hare toonen kust,
 En zynen geest onthaelt door in bespiegelingen
 De hoogste Liefde en Gunst' tot lof te hooren zingen,
 Terwyl wy gade slaen 't voorgaende Boettafreel,
 En van naby bezien, hoe wonderbaer, hoe eël,
 Het Gods geliefden Zoon' geliefde door de stralen
 Van zynen Geest een Schets van 't waer Berouw te malen,
 Te schilderen den Zoon, die, wulpsch en onbedacht,
 Ver buiten 's Vaders huis zyn goed had doorgebracht,
 Doch met berouw gekeert, werd in genade ontfangen,
 Leen thans een leenig oor aen onze maetgezangen.
 Wy nooden op den klank van onze Zedeluit,
 Op Bybelmelody elks oor en aendacht uit.

K

Dan

Dan u, o Vroomaert, die, door onbevleete zeden,
 Gelyk een bake licht in 's weerelds duisterheden,
 En in uw hand' en hart' het merk der Godvrucht draegt;
 Dan u, o Liefderyk, wien niets zoo zeer behaegt,
 Als in uw 's naesten vreugde en zegenryke tyden,
 Als waer' zyn heil het uw, u zelve te verblyden,
 Wiens naem 't erkennend hart voert boven 't stargewelf,
 U nooden wy vergeefs, u nood de dichtstof zelf.
 Niets kan uw' edlen geest meer streelen en bekoren
 Dan lof en prys van liefde en ware deugd te hooren.
 Maer u, o Zondaer, u, wien alles schier ontbreekt,
 Waerge in uw' nood' om draf en zwynenspyzen smeekt,
 Of in 't laetdunkend hart en rusteloos geweten,
 Wordt door Tarantulaes van Waen en Nyd gebeten.
 U, Ballingen der deugd', wier bittere zielesmart
 En bange elende ons treft met weedom in het hart,
 U noên, u smeeken wy; treedt herwaert, laet u raden:
 Hier kunt gy uwe ziel verkwikken en verzaden,
 En juichen in Gods gunst. De stof schaft mild en ryk
 Zielvoênde Hemelspys by Hemelsch feestmuzyk.

't Is kenbaer hoe Gods Zoon, de Aertsheiland, buiten reden
 Van 't Farizeeuwendom beschimpt en fel bestreden,
 Omdat hy minst met hun, meest met den Tollenaar'
 En zondaer', boetgezind, verkeerde in 't openbaer,

Door 't schetsen van 't gedrag eens Vaders met twee Zonen
 De reën van zyn gedrag op 't klaerst wist aen te toonen.
 't Is kenbaer hoe zyn Geest, eer hy die schets begon,
 Twee Schetsen teekende, waeruit men vatten kon,
 Wat vreugd een yder vind in 't vinden van 't verloren.
 Eerst kwam het Schaep, daarna de Penning ons te voren.
 Dus word het meerder door het minder afgebeeld.
 Indien het menschenhart zoo vrolyk word gestreelt,
 Als hem de vond, hoe klein, 't gemiste doet erlangen,
 Hoe moet de vreugd den toon der juichende Englezangen,
 Verdubben, reis op reis, op eenen nieuwen trant,
 Als zy een' Burger van het Hemelsch Vaderland,
 Lang op zyn post gemist, in't einde weêr ontmoeten,
 Door 't waer berouw geknielt aen Gods genadevoeten.
 Maer welk een vreugd het hart des hoogften Vaders blaekt,
 Als Hy een' mensch, een' Zoon, van 't heilpad afgeraekt,
 En voor een' tyd zyn' dienst', de school' der deugd' onttoogen,
 In't einde wedervind door 't waer berouw bewogen,
 En met een nieuwe vlyt ziet keeren tot zyn' plicht;
 En voorts met welk een' glans van heilgenadelicht
 Hy dien gevonden Zoon wil koestren en belonken,
 Wat schat hem naer de ziel en 't ligchaem word geschonken,
 Word in dees laetste Schets op 't levendst afgemaelt.

De Vader, die het eerst ons hier in de oogen straelt,

Zoo wys, zoo ryk, zoo goed, verbeeld der Vadren Vader,
Den Vorst der Engelen, de Alwysheit, 's levens ader,
't Oneindig eenig Een, dat, al wat ryk en goed
En zalig heet, bezit, en deelt in overvloed.
De Zonen, die de zy des Vaders hier bekleeden,
Zoo ongelyk van aert en jaren als van zeden,
Verbeelden, zoo ons oog recht op den voorgrond staer,
Den trotschen Farizeeuw en lagen Tollenaer,
En allen, die, van 't spoor der zuivre deugd geweken,
Den laetsten zyn gelyk in zonde en zielgebreken.
Het averechts gedrag der Schriftgeleerde Joôn
Ontdekt zich op het klaerst hier in den Oudsten Zoon',
Die door een' ydlen waen en nyd in 't hart getroffen
Zich op zyn holle deugd beroemen durft en stoffen,
En zynen Broeder zelfs, in zyn' bekeerden staet,
De nieuwverworven gunst benyd, veracht en smaed:
Terwyl de zondaers, op het spoor der Tollenaren,
Zich, door Gods Woord hervormt, boetlievende openbaren
In 's Vaders jongsten Zoon, die, met berouw gekeert,
Door 's Gryzaerts liefde en gunst genadig word vereert
En vrolyk ingehaelt met feestgezag en reien.
Doch, zoo wy ons gezicht wat ruimer laten weien,
Wy zien twee schetsen hier van 't menschedom in 't gemeen,
Dat, hoe verschillende in gedrag en aert en zeên,

Door

Door Godt geschapen is, en des den Ongezienen,
 Als zynen Vader, Voogd en Opperheer moest dienen,
 Ja als den Zegenaer, die zynen ryken schoot
 En vollen boezem nooit voor eenig schepsel floot.
 Maer, och! zoo luttel als 't dien Grysaerd' mogt gelukken,
 Van's Jongsten eerste jeugd een dankbre vrugt te plukken,
 Zoo min wórd door het grootst getal van 't aerdsch geslacht
 Naer eisch den Hoogsten prys of eerbied toegebracht.
 Gy ziet hoe dwaze drift en 't morrend ongenoegen,
 Waerby ondankbaerheit en ydle waen zich voegen,
 Den jongsten wulpschen Zoon met dollen overmoed'
 Oproknen om een deel van 't Vaderlyke goed
 Den Mann', als op een' sprong afte eischen, en, na 't geven,
 Ver buiten's Vaders oog in vreemden oord' te leven.

Dus word de mensch wel vaek door snoode ondankbaerheit
 Begeerte en wulpsche drift van 't redenspoor geleidt.
 Dan word de levensstaet, waerin hem God op aerde
 Wou stellen, straks te laeg en van te kleene waerde.
 Dan durft de zwakke klei, in haer' Formeerdere hand,
 Hem reên en rekenschap afvordren van den stand
 Waerin Hy haer bootseerde uit loutere genade.
 Dan worstlen vleesch en geest, en morren vroeg en spade,
 Den Albestuurder toe: Gy, die den mensch tot blyk
 Van uw vermogen schiept ten pronk van 't aerdsche ryk,

Opdat hy als een Heer van zooveel mindre dieren,
 Als, hem ten dienste, op aerde, in lucht of stroomen zwieren,
 Het rad der aerdsche magt zou draeien op de spil,
 Van zynen hartelust en Vorstelyken wil;
 Waerom, o Schepper, ons, in dit kortstondig leven,
 Van uwen overvloed geen ruimer deel gegeven?
 Gy stelde als Vorsten ons in 't ondermaensch gebied,
 Maer op een' Vorstentroon voegt drukkende armoê niet.
 Wilt gy dat wy op aerd als Koningen regeren,
 Laet dan geen rampen ons, als slaven, overheeren.
 Zoo wy uw liefste Kroost, uwe eêlste Schepsels zyn,
 Schenk ons den beker dan ook door den eêlsten wyn
 Der aerdsche weelde vol: laet ons den wellust smaken,
 Het deel daer wy, zoowel als anderen, naer haken.

Dus wrevlig mort en bid wel vaek een weereldsch mensch
 Uit averrechtsche drift'. De Alwysheit laet zyn' wensch,
 Hoe schaedlyk, voor een poos', hem somtyds nog gelukken;
 Opdat de Leermeeftres der dwazen, by de stukken
 Van zyne slinksche daên, in 't eind' hem overreên,
 En wyzen mogt de bron van zyn rampzaligheên.
 Och! wat al zielsgevaer ontdekt zich allerwegen,
 Zoodra een mensch zyn deel in 't aerdsch geluk verkregen,
 En 't al naer wenschen heeft! Hy loochent, en verlaet
 Terstond zyn' Zegenaeer, en weifelt, en ontflaet

Zich

Zich van zyn heilgeboôn. Straks wagglen deugd en zeden,
 En struiklen stap voor stap op 't spoor der dartelheden;
 Gelyk een kind, dat hand of koord onttrokken word,
 Straks waggelt, struikelvoet, en eindlyk nederstort.
 Zoo luttel kan een mensch zyn zwak vermogen baten,
 Wanneer hy, los van God', word op zich zelf gelaten.
 Wat schenkt het jeugdig schoon dan toch aen Absolon?
 Wat baette Samson kracht? Wat Koning' Salomon,
 Zyn wysheit en vernuft? Wat kon't wellustig leven
 Den trotschen Belzazar en vrekken Rykaert geven?
 Een' vroegen wrangen dood, smert, rampen en elend,
 Den prys, waermeê het kwaed zyn' meester loont in 't end.
 Der ykdom, weelde en vreugd, naer's menschen wensch verkregen,
 Zyn geen verzekeraers van wezentlyken zegen,
 Maer vaek de mom en gryns, waermeê de helsche schaer
 't Affschuwlyk wezen dekt, en 't doodlyk zielgevaer
 Van haer gevloekte macht, verleidingen en treken,
 Tot 's menschen ondergang, niet zelden heeft bestreken.
 Het tydelyk vermaek woont op een' berg, wiens kruin
 Steil naer beneden snelt, zoo eng en glad en schuin,
 Dat, zonder lyf en ziel te krenken of te smetten,
 Gods helden op dien top hun voeten zelden zetten.
 Dat tuigen Noäch, Loth, en voorts uit eenen mond
 De Man, in wien Gods hart zyn welbehagen vond;

Dat

Dat zullen na dees' tyd zoo velen nog getuigen,
Als onder 't weeldepak hun schouders zullen buigen.
Beschouw met aendacht eens den jammerlyken staet
Des wulpschen Jongelings, waer hy van 's Vaders raed'
En liefde en teedre zorg' en wyze tucht verfteken,
Van dag tot dag vervalt tot grover zielsgebreken.
De vryheit dooft by hem de kommer en 't beleid,
En kweekt den wellust aen; de wellust gulzigheit;
De gulzigheit, door zucht tot ydlen roem gesteven,
Doet dag op dag den Knaep in brasferyen leven,
Tot dat, het al verteert, hem in zyn bang verdriet
Geen blik van vriendentroost of bystand overschiet,
En 't zwaerd des hongersnoods hem tot in 't hart gesteken,
Om luttel zwynendraf hem noch vergeefsch doet smeeken.
Zoo slaet een weereidsch kind, dat door de redenwet
Op 't weeldrig zondefpoor geen palen word gezet,
Van kwaed tot erger voort; hy bant uit hart' en zinnen,
Alwat het vleesch besnoeit, en laet'er wellust binnen.
Straks word hy ang en schuw van Godgewyde reên.
Hy walgt van 's Heeren wet, en laekt de plechtigheên
Van 't zuiver deugdenkoor, waer't, in Gods naem' vergadert,
Met waken en gebeên den hoogsten Vader nadert.
In zulk een zielespys vind de ydle tong geen smaek.
Wat weereidsch is heeft in iet Hemels geen vermaek.

De wellust kan alleen een weeldrig mensch' bekoren,
 Om dien verkwist hy 't al, en gaet het deel verloren,
 Het deel der edle ziel', de schatten van 't verstand,
 Hem door Gods wysheit zelfs met onbekrompen hand'
 En tot een heilzaam wit uit loutre gunst' gegeven,
 Maer, och! hoe bitter breekt hem 't zoet van zulk een leven
 Naer ziel en lichaem op, als hem 't gebrek in 't end
 Ten prooi' geeft aen de smert', en jammer en elend'!
 Hoever is zulk een kind van 's Vaders huis geweken!
 Wie, wie zou zulk een' mensch in zulke vreemde streken,
 In zulk een' aklig dal van smerten en verdriet,
 Ooit kennen voor een' Zoon van 't rykste Ryksgebied?
 De gulde vryheitglans van 's Hemels Kinderorden
 Bezwynt, zoodra de mensch, der zonde slaef geworden,
 Haer met den wellust' dient, en wierookt in 't gemoed.
 Dat is de Burger, wien de Jongling viel te voet',
 De helsche Burger, die, voor sober loon, zyn slaven,
 Gelyk een wreed tiran, naer zyne zweep doet draven,
 Op zyn gedoemde hoef, en daer te hoeden geeft
 Alwat in 't slyk verkeert, en als de zwynen leeft,
 Gedreven door een' trek van dierelyke lusten.
 De aertsvyand van de rust' gunt dan geen' mensch' te rusten;
 En, schoon de Hongersnood aen lyf of leven gaet,
 Hy schenkt geen kruimelken dat lyf of ziel verzaed.

Dan perst de nood het hart, waerin de worm gezeten,
 Ontwaekt, en wryt, en knaegt aen 't schuldige geweten.
 Dan word het wyd heela! den bangen mensch' te kleen.
 Dan slyt men dag en nacht met zuchten en geween.

Wat lyd de Hemel niet, als hy in zulk een lyden
 Den dwazen weereldling zich zelve ziet bestryden,
 En schenden 't heilig beeld der zuivre Majesteit,
 Die hem zoo heerlyk schiep uit goedertierenheit.
 Dan, dan berouwt het God, de bron der zegeningen,
 Dat Hy, uit zynen schatt', den wuften weereldlingen,
 Zoo rykelyk een deel naer hunne wenschen gaf,
 Die zynen zegen dus misbruiken tot hun straf.
 Dan roept de Godheit uit: waer feilde ik in myn plichten?
 Wat valt 'er in myn Hof of Wyngaerd' te verrichten,
 Het geen ik tot zyn' groei en bloei niet vroeg en spaê
 Verrigt heb, door myn liefde en hemelsche genaê?
 'k Zie echter uit zyn' grond', voor zooveel gunstbewyzen,
 Geen liefdegeuren maer ondankbre nevels ryzen;
 Hy zweemt naer een woestyn of wilde beestenoord,
 En brengt my distelen in plaets' van druiven voort:
 't Lust ons met wortel', takk', en kruin' hem uit te roeien,
 Tenwaer' men hem eerlang door nieuwen lust zag' bloeien.
 Dus klaegt de Hoogste vaek om 't dwaze menschenkind,
 Wanneer het, voor zyn stemm' gevoelloos, doof en blind,

Zyn'

Zyn' redelyken dienst en 't heilspoor heeft verlaten,
 En heul en bystand zoekt by 't geen geen' mensch' kan baten,
 Terwyl het dag op dag zyn' eigen ramp vergroot,
 En ziel en lichaem stelt in magt van helle en dood.

Wat Leidsman, denkt ge licht, zal dien verdoolden blinden,
 Eer 't mag te spade zyn, den rechten weg doen vinden?
 Wat Leidsman dan 't Berouw, wie dan Boetvaardigheid,
 Die, door Gods Geest bestuurt, met wonderbaer beleid
 Den wulpschen Jongeling zyn zonden deed betreuren,
 En zyn' verflagen geest weêr voorts wist op te beuren,
 Door eene straël van hoop op schuldvergiftenis',
 Een hoop, die niet beschaemt, maer ruim beantwoord is?
 Gy moogt die edle Gids wel van naby beschouwen;
 Zy zal u in dien Zoon' haer wondre magt ontvouwen.
 Zie hoe zy allereerst zyn' hartstogt, fel aen 't gaen,
 Door 't zweepen van den nood, bedaert en stil doet staen;
 In dees bedaerdheit wyst zy op zyn vorig leven.
 Nu zie eens, zegt zy, zie wat kwaed gy hebt bedreven.
 Zie hoe uw wufte jeugd uws gryzen Vaders raed,
 En tucht en liefdezorg veracht heeft en versmaedt.
 Hoe gy zyn kostlyk goed in wellust hebt verflonden,
 En nacht en dag versleet in gruwelen en zonden,
 Die, tot den hoogen troon van de Oppermajesteit
 Geklommen, op den wenk van Gods rechtvaardigheid,

Zyn strenge Hemelwraek in zulke zichtbre stralen
Van lyf- en zielgebrek op u doen nederdalen.
't Is billyk dat men u een zwyn te hoeden geeft,
Die, als een reedloos dier, ja erger hebt geleeft.
Met reden zien we u drank, en spys, en kleên ontberên,
Die, door uw overdaet en gulzig banketteren,
Zoo vele goederen en kleên, en drank en spys,
Gods gaven, hebt verkwist op zoo vervloekt een wys.
Hoe staet de Jongeling verzet en als verflagen,
Waer hem Boetvaerdigheid zyn dwaze levensdagen
En zonden, stuk voor stuk, ontledigt tot zyn smart.
Hy slaet bedrukt terstond de hand op 't kloppend hart,
En zucht al weenende uit: Myn overtuigt geweten,
Is van dat al bewust! 'k Heb mynen plicht vergeten!
Ik heb den Hemel en myn' Vader grof misdaên;
Hun beider straf verdient en op myn' hals gelaên!
'k Heb onbezonnen, wulpsch, wellustig, overdadig,
'k Heb als een dwaes geleeft! o Godt, wees my genadig!
Waer vind ik hulp of troost in deze omstandigheên!
By Godt, zegt hem zyn Gids, by Godt, by Godt alleen.
Gods liefde kent geen peil, en word tot mededoogen,
Door 't schuldbekennend hart van 't waer berouw bewogen.
Stae op, o Jongeling, stae op uit dezen staet',
Verlaet dit barre veld, eer 't leven u verlaet.

Schep moed, bedrukte Zoon, laet u geen vrees omringen.
 Gae naer uw' Vader heen, waer zooveel hurelingen,
 Voorzien van drank en spys', hunn' nyvren arbeid
 Ten oorbaer van zyn huis besteên in vrolykheit.
 Gae met berouw in't hart, en tranen op de wangen:
 Uw Vader, wees gerust, zal u in gunst ontfangen.
 De Hartenkenner ziet wat hartzeer uw gemoed,
 Wat leet uw bange ziel om 't vorig leven voed,
 Dat 's Hem genoeg; spoei voort; spoei voort langs deze wegen.
 Zyn gunst schenke op dien tocht u haer' genadezegen.
 Dus spreekt ze, en wyst den Zoon de zaligende paên.
 Der ware boete en lyf- en zielbehoudnise aen.
 Zoo groot, o menschen, is het wonderbaer vermogen,
 Van 't schuldbelydend hart en schuldbeweenende oogen.
 Blonk immer in het oog der Oppermajesteit
 Eene aerdsche parel schoon, het was Boetvaerdigheid.
 Zy legt door haer gebeên Gods strenge wraek aen banden;
 Neemt Haer, al smeekende, de tuchtroê uit de handen,
 En bluscht, terwyl haer kracht Gods grammen donder stuit,
 Het bliksemvuur der straff' met laeuwe tranen uit.
 Zy was het, zy alleen, die Ninive behoedde.
 Zy 't, die Jeruzalem, door 's Hemels geesfelroede,
 Om 's Vorsten wanbedryf, drie heele dagen lang
 Geteistert, heeft behoedt voor zynen ondergang'.

Zy kwam in 's kerkers prang Manasse heusch begroeten,
 En schoof de kluisters van zyn Koningklyke voeten.
 Door haer kreeg Babels Vorst, by 't woeste beestendom,
 Vernedert tot in 't stof, zyn Kroon en Troon weêrom.
 Zy was 't, die Magdaleen, met heete tranenplasfen,
 Haer schuld door 't waschen van Gods voeten af deed waschen.
 Zy, zy 't, die Peter, door het kraeien van den haen
 Gewekt, al zuchtende naer buiten heeft doen gaen,
 Om zyne gruweldaet oneindig te beweenen.
 Zy is den Booswicht zelfs op Golgotha verschenen,
 En voerde hem van 't Kruis, op eene wondre wys,
 By Gods gekruisten Zoon in 't Hemelsch Paradys.
 Men eer die edle deugt dan op haer' prys en waerde,
 Als Vredemaekster van den Hemel en van de aerde.
 Zoo veel, o zondig mensch, vermag Boetvaardigheid.

Nu zie eens, op wat wys, de Zoon, door haer beleid,
 Zyn schuld erkennende, zich verder heeft gedragen,
 En welk een spoor van hem hierop is ingeslagen.
 'k Zal opstaen, zegt hy straks, en tot myn' Vader gaen.
 Dus merkt hy, als een' slaep, zyn vorig leven aen.
 Dit is die weerdslaep, dien zooveel menschen slapen,
 Als zich aen wellust', weelde en brasfery' vergapen.
 Waerin hen 't vleigezang van 't vleeschlyk denkbeeld fust,
 En streelt met klatergoud van holle vreugde en rust'.

De Deugd hoort in dien slaep' wel overluit hen droomen:
 Wat schrik, wat vrees bevangt ons hart met ydel schromen?

De Godt van Israël beschouwt en merkt toch niet
 Wat onder 't starrendak in 's aerdryks nacht' geschied.

Het blaeuwe luchtgordyn, en damp- en nevelkringen

Betwisten hem 't gezigt van onze handelingen.

Myn ziel, stel u gerust, leef naer uw' lust en zin;

Myn schat reikt vergenoeg, volg vry uw driften in.

Uit zulk een' zwymelslaep', die, vaek te laet begrepen,
 Een' eindeloozen nacht van rampen na kan slepen,
 Besluit de Jongeling, door 't waer berouw gewekt,
 Boetvaerdig op te staen. 'k Zal, zegt hy, onbedekt
 Myn' Vader naderen, en met myn hart' en monde,
 Belyden dat ik God en hem, door myne zonde,
 Te schandlyk heb misdaen, en des onwaerdig ben
 Dat hy zoo boozen zoon voor zynen zoon erkenn'.
 'k Zal smeeken, dat hy my de gunst slechts doe erlangen,
 Van my als hureling in zynen dienst te ontfangen.

Zoo u Boetvaerdigheid van zich een Schets ooit gaf,
 't Was in dees' Jongeling. Hier schildert zy zich af
 Op't allerlevendigst', door 't loutren van 't gewise,
 't Verfoeien van zich zelve en schuldbelydenisse,
 Voortkruipende als een worm, in diepe nedrigheit
 En ootmoed' naer den troon der Oppermajesteit,

88 *BESPIEGELING OVER DE*

Wie zy het offer wyd van vurige gebeden,
 En een' verflagen geest en hart, door reine zeden,
 En ongeveinst berouw verbroken en verneêrt,
 Een offerhand' die God liefst ja alleen begeert.
 Met zulk een offer gaet de Jongeling dan henen,
 Wel door een strael van hoop' in't nedrig hart beschenen,
 Doch teffens keer op keer door schaemte en schrik geprangt.
 Men zie eens op wat wys de Vader hem ontfangt.

Naeuw ziet de eerwaerde Man den Knaep van verre naderen,
 Of hy gevoelt terstond in hart' en al zyne aderen,
 Een liefdewekkend vuur en onweêrstaenbren gloed,
 Die hem den Jongling, als zyn' Zoon, straks kennen doet,
 En vol meêdoogenheit en innerlyk ontfermen
 Toelooopen, en zyn Kind, met open gunst' en armen,
 Gevallen om den hals, met zooveel teederheit
 Omhelzen dat zyn hart van enkle blydschap schreit.

In deze Liefdeschets' word u verbeeld naer 't leven,
 Van welk een drift de Bron der Liefde word gedreven,
 En welk een liefdegloed haer' zuivren boezem blaekt,
 Als haer Boetvaardigheit van verre slechts genaekt.
 Hier ziet gy wat berouw, gezucht en schreiende oogen,
 't Verbroken hart en een verflagen geest vermogen
 Op's hoogsten Vaders hart, dat tot vergiffenis
 Ontferming en genaê steeds veel gereeder is,

Dan

Dan om den weereldling door tuchtigen en straffen,
Naer zyn verdienste, 't loon der zonde te verschaffen.
Al kruipt de mensch in 't stof, al zit de Godheit hoog,
Zy mint haer schepsel als den appel van haer oog.
Zy zal 't gekrookte riet verbryzlen noch verbreken.
Zy laet Boetvaardigheid nooit van haer' troost versteken.
Zy heeft geen sprankel ooit van 't vlamvend vlas gedooft;
Noch 't groeiende berouw van zyne kracht' berooft.
De levendige God vind in de bitterheden
Van 's zondaers dood geen' smaek; dat staeft zyn mond met eeden.
Hoe zwaer de zonde weeg', Gods goedertierenheit
Weegt zwarer, zoo de mensch zyn schuld oprecht beschreit.
't Affschuwlyk zondekleed moog' gloeien als scharlaken,
Gods Liefde zal 't, als wol, sneeuwit en zuiver maken.
Haer wonderbare kracht word in het grootst gevaer
Der veerst verdwaelde ziel het troostrykst openbaer.
Zoo doet een schrander Arts zyn kunst het heerlykst stralen
In de allerdikste mist der doodelykste kwalen.
Alwat de Godheit schiep door haer alwys beleid
Schiep zy tot haren roem en 's menschen zaligheid.
't Verderf des schepzels kan Haer tot geen' roem verstreken,
Maer, zoo Zy 't straffen moet, wel bittere smert verwekken.
Des nood zy al wat dorst en hongert in 't gemoed
Op water en op brood, dat eeuwig laeft en voed.

Dat geen gespitst vernuft hier immer tegen wryte,
 Noch een schynheilige my hier in de ooren byte,
 Dat zyn gewaende deugd, om 't recht van haer geboort',
 Meer dan zyn' naesten 't ryk des Hemels toebehoort;
 Dat boven anderen de Alwysheit hem wil zegenen,
 En met een dubble maet' van eeuwig heil bejegenen.
 Neen, neen, de milde hand des hoogsten Vaders schenkt
 Elk' kind' zyn wettig deel. Geen naem, geen oudte krenkt
 De Vierfchaer van 't heelal in 't straffen of beloonen.
 God schiep elk mensch; 't zyn al zyn dochters, al zyn zonen.
 Zyn Liefdezou bestraelt hen allen trouw en teêr;
 Alwie haer troostlicht zoekt schynt ze even na en veer.
 Kon 't eindige begrip 't Oneindige bevatten,
 Wat Hemelheiltrezoor, wat onwaerdeerbare schatten
 Van eindelooze liefde en goedertierenheên,
 Moest ik voor elks gezicht ontsluiten, zoo myn reên
 De Hemelsche Genade, en al de liefdestralen,
 Die ze in het boetgezind en nedrig hart laet dalen,
 Affschilderden naer eisch! te zwak is ons gezigt;
 Te sterk de wondergloed van 't Godlyk liefdelicht.
 Het zalig Geestendom, de Aertsenglen, Cherubynen,
 De wachters van Gods troon en gloênde Serafynen,
 Bedekken uit ontzag met wieken hun gelaet
 Voor zulk een' zonneglans', die nimmer ondergaet.

Men hoof' niet langer dan in twyfeling te zweven,
 Wat wonderbaer geluit de Tarfer, opgeheven
 Tot in het hoogste Koor, met gretige ooren vong;
 Wat Hemelmelody zyn ftamelende tong
 Verbod haer' zuivren toon voor 't aerdſch gehoor te malen:
 Hy heeft Gods Liefde zelf, waer ze uit een' kring van ſtralen
 En zonnen, eeuwig ryk van loutre Majesteit,
 Hem toeblonk, van haer gunst' en goedertierenheit
 Verzekerde en beſchonk met haer genadeteeken,
 Hy heeft Gods Liefde zelf Gods Liefde hooren ſpreken.

Nu wederom beſchouwt, hoe zich de Jongeling
 Gedraegt, waer 's Vaders liefde- en gunstbejegening
 Zoo onverwagt als heuſch en trooſtryk hem ontmoeten.
 Hy valt gansch overſtelpt van vreugde voor zyn voeten,
 Op zyne kniën als in zwym en onmagt neêr.
 De Vader beurt hem op. Nu ryst, nu kooft hy weêr
 Doch langſaëm tot zich zelf, terwyl dees boezemzuchten,
 Lang in den mond beknelt, hem ſtamelende ontvluchten:
 Och! Vader, och! genaê! 'k Heb God en u misdaen.
 'k Verdien den waerden naem van uwen Zoon voortaan
 Niet meerder, noch uw gunst, noch eenig mededoogen.

De Grysaert, door dees reën tot in de ziel bewogen,
 En van het waer berouw des Jonglings bewust,
 Stut zyne boezemklagt, ſtelt zyne ziel gerust;

Omhelst hem op het teêrst'; doet zyn verkleumde leden,
 Met zyne beste stole en pronkgewaed bekleeden;
 Schoeit zyne voeten voorts; steekt tot een liefdepand
 Een' kostbren zegelring aen zyne rechterhand';
 Doet straks het vette Kalf geslagt ten disch verschynen,
 En schuift, ter goeder uur', de blyde feestgordynen,
 Ter eere van zyn' Zoon, voor all' zyn' Knechten op,
 En voert met spel en zang zyn vrolykheit in top.

Hier word ons eerst verbeeldt, hoe nedrig, hoe verflagen
 Een boetgezinde ziel, van haer voorleden dagen,
 En zonde en booze daên bewust en overtuigt,
 Zich voor de voetschabell' des Hoogsten nederbuigt,
 En als van vreugd' bezwykt, waer zulk een milde regen
 Van goddelyke liefde en heilgenadezegen
 En onverdiende gunst', zoo troostryk neêrgevloeit,
 Haer afgedorste hart zoo onverwagt besproeit.
 Wat blydschap zulk een ziel in zich voelt nederdalen,
 Is voor het sterfelyk oog naer eisch niet af te malen.
 De blydschap, die in 't hart der droeve Hagar rees,
 Toen d'Engel haer, van dorst versmacht, de bronput wees;
 De vreugd die in 't gelaet van Hester zich ontvoude,
 Toen Ahasuerus oog haer in genaê beschouwde,
 Zyn ydle nevels slechts by al den glans en gloed,
 Die een bekeerde ziel, in 't boetgezind gemoed

Voelt ryzen, als Gods liefde en teeder mededoogen,
 Haer uit het zondestof wil beuren, en verhoogen,
 En hart en handen reikt. De mensch zy niet bedroeft,
 Schoon hem 't beklemd hart den mond houd' toegeschroeft
 En zyne tong' betwist zyn schuld rondborstig te uiten.
 Neen, Gods Alwetendheit, voor wie zich niets kan sluiten
 Wat zich besloten houd in Hemel, aerde en zeen,
 Dringt met haer alziende oog door hart en nieren heen;
 Beschouwt de bronaâr der gedachten eer zy groeien,
 En wellen naer den mond om van de tong' te vloeien.
 Een zucht! een enkel och! door 't waer berouw geüit,
 Voldoet de Godheit meer dan 't brommende geluit
 Van 't overluid gebed, en straetgeschal en schreeuwen
 Van huichelaren en vermomde Farizeeuwen,
 En word door haer genade en liefde steeds gekroont.

De gunst en liefde, die de Vader voorts betoont
 Aen zyn' bekeerden Zoon', verbeelden heilgeschenken,
 Waermeê Gods liefde den bekeerden wil gedenken,
 En gunstryk overstroomt, wanneer hy opgestaen,
 Uit zynen graffpelonk van zonde en booze daên,
 Met waer en versch berouw naer lyf en ziel omtogen,
 Herleeft en dus verschynt voor Gods genadige oogen.
 Wat zulk een mensch ooit smeek', Gods goedertierenheên
 Beschenken hem met meer dan hy heeft afgebeên,

Ja met oneindig meer; met onvergangbre schatten
 Van liefde, door geen brein, dat haer ontbeert, te vatten.
 Zy zullen hem in 't huis, dat God op aerd bewoont,
 En, waer zyn liefde en gunst haer zichtbre blyken toont,
 Geleiden en bekleên met nieuwe deugdgewaden,
 't Fynblinkend Lywaedkleed, Gods dierbre pronkcierraden
 En mantel, die de ziel en 't lichaem, hoe bevlekt,
 Met witte zyde van gerechtigheit bedekt.

De goude Zegelring, wiens levendige steenen
 Hun zuivre glansen van Gods Liefdeglanf' ontleenen,
 Zal zyne rechterhand bestralen met een gloed',
 Die doordringt tot den grond van 't onbevlekt gemoed,
 En vreugdgestarnte zaait dat met Gods Geest' zal tuigen,
 Dat zulk een wettig Kind de kniën vry moog' buigen,
 In Gods geduchten naem', als Erfgenaem en Zoon
 Van 't onbenevelt ryk en de onverwelkbre kroon,
 Gevlochten voor de deugd' in 't hoogste Hof der Hoven,
 Hem door geweld van dood noch helsche magt te ontrooven.
 Voorts zal de alziende Zorg dien Zoon, door haer beleid
 De voeten schoeien met een schoen van veiligheid,
 Waerdoor de mensch vermag op de ongelyke paden
 En disteligen weg der Godvrucht' buiten schaden,
 En kwetsing van den voet te stappen, naer den eisch,
 Door 's weerelds woesteny' naer 't opperste Paleis.

Voorts

Voorts is Boetvaardigheid het rykste lot beschoren,
 Het allerzaligst lot, dat God zyn' Uitverkoren
 Zal schenken, als in 't eind de Aertsengelsche trompet
 De grafdeur en de poort des Hemels openzet.
 Wie maelt de blydschap, die de Vader dan zal toonen
 Op 't heuchlyk vinden van zooveel bekeerde zonen
 En Dochtren, als het pad der zonde en ydelheên
 Ooit buiten 's Vaders huis betraên of nog betreên.
 Wat vreugdeglans wil dan van 't Godlyk aenschyn stralen?
 Hoe wil zyn liefde hen omhelzen, innehalen
 En kussen in zyn stad en binnenst' heiligdom
 Door eenen kus van vree voor eeuwig wellekom!
 Hoe wil 't ontelbaer tal gewiekte Feestgenooten
 Van dat volzalig huis, de Aertsenglen, Hemelgrooten,
 De Cherubs, Serafyns, en wat, omhoog gekroont,
 Den Vorst der heerlykheit oneindige eer betoont,
 Door dat gezicht verrukt, uit de allerhoogste bogen,
 Gedaelt van trans' in trans, en vrolyk toegevlogen,
 Dat Koningklyk Geslacht met palmen van hunn' lof
 Bekransen op hun komst van 't eeuwig Vredenhof!
 Dan staet het Godlyk Kroost het hoogste heil te wachten;
 God heeft voor hun geen Kalf, maer 't heilig Lam doen slagten.
 Het Godgehoorzaem Lam, waerop de Dooper wees,
 Toen 'T, in't Jordaensche nat gedoopt, ten stroom' uitrees,
Hoe

Hoe 'T met de zuivre sneeuw' van zyne vlok de vlekken
 En roode sprenkelen der weereld zal bedekken;
 't Onnoozel Martellam, dat, door zyn vleesch en bloed,
 Het hongurig Geloof en dorstende gemoed
 Verzaên en laven zal tot in het eeuwig leven;
 Waer de Oorsprong alles heils den vollen smaek zal geven
 Van zyne liefde en gunst', en al wat zalig is.
 Dan zal Boetvaardigheid aen 's Hoogsten Bruiloftsdisch
 En 's Vaders rechterhand' in top der Heemlen pralen;
 Terwyl het feestgejuich der heilige koralen,
 Op harp en cytherklank van 't zalig Paradys,
 De langverloren Zoons en Dochters, God' ten prys',
 By 't Godlyk Feestbanket onthalen zal en streelen,
 Door galmen en muzyk, die nimmer 't oor vervelen.
 Hoe zal verrezen Deugd, in hare pronkcieraên,
 En lange kleederen verheugt ten Godsdans' gaen,
 Met duizend duizendmael tienduizende van Geesten,
 Die God Halleluja op de eindelooze Feesten
 Toezwaeien dat de post, waer 't hoog gewelf op leunt,
 Getroffen van den galm, uit eerbied' schud en dreunt!

Laet helsche Nyd dan vry van 's Hemels liefde gruwen,
 En met den oudsten Zoon haers Broeders heil bespuwen
 Met gall' van haet en smaed en dolle grimmigheid.
 De oneindige Oppermacht, die door haer wys beleid

De zuivre en blanke Deugd, waer ze immer werd beledigt,
 In weêrwil van het woên der schyndeugd' heeft verdedigt;
 Die Jozefs onschuld in het daglicht heeft gezet;
 Die Davids haters en vervolgers heeft verplet;
 En Jeremias deugd, en Daniel, versmeten
 Tot in den leeuwenkuil', verlaten noch vergeten,
 Maer, op het zichtbaerst', zich, in 't barnen van 't gevaer,
 Betoont heeft als hunn' Staf, en Schild, en Beukelaer;
 De Godlyke Oppermagt zal, door haer eeuwige armen,
 Haer kinders voor 't geweld der helsche Nyd beschermen,
 En hunne onnoozelheit, den afgrond' in 't gezigt,
 Doen flonkren als den gloed van 't blinkend middaglicht.
 Dan zal het godloos rot der snoode huichelaren,
 Vermomde Farizeen, en al hun helsche scharen,
 Knarstandende van spyt om 's Vaders liefdedaên,
 Hunn' Broederen betoont, voor eeuwig buiten staen,
 Of zich van angst' in kuil en bergspelonk verschuilen
 Voor Gods Rechtvaardigheid, die hen, uit berg' en kuilen
 Gedagvaert, in den poel van 't helsche jammerdal
 Neêrploffen, en de deugd op 't heerlykst' kroonen zal,
 Met palmen van genade en Paradyslaurieren;
 Om 't vreugdefest des Lams eeuw in eeuw uit te vieren.

E I N D E.